

Nëns shkruhet dokumenti për Lëvizshmërinë Ushtarake përgjatë Korridorit VIII

Komandanti i Komandës së Doktrinës dhe Stërvitjes së Forcës së Sigurisë së Kosovës, gjeneral brigade Jeton Dreshaj zhvilloi një vizitë zyrtare në vendin tonë.

Gjatë kësaj vizite, gjeneral brigade Dreshaj u prit në takim zyrtar dhe nga shefi i Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura, gjeneralmajor Arben Kingji.

Gjeneralmajor Kingji pasi i uroi mirëseardhjen gjeneral brigade Dreshaj, vlerësoi bashkëpunimin e shkëlqyer ndërmjet FARSH-së dhe Forcës së Sigurisë së Kosovës, duke e cilësuar atë si një prioritet parësor të tijin, dhe angazhimin për ta zhvilluar këtë bashkëpunim më tej në të ardhmen.

Gjithashtu, gjeneralmajor Kingji theksoi performancën dhe përkushtimin e personelit të Forcës së Sigurisë së Kosovës gjatë procesit arsimor në institucionet e arsimit ushtarak të FARSH-së dhe profesionalizmin e treguar nga personeli i FSK-së gjatë stërvitjeve të ndryshme, qofshin këto dypalëshe apo shumëkombëshe.

Ai vlerësoi binjakëzimin e institucioneve arsimore ushtarake të FARSH-së dhe FSK-së, si shembull i thellimit të bashkëpunimit në fushën e arsimimit dhe stërvitjes, i cili do të ketë ndikojë në zhvillimin e personelit dhe shkëmbimin e përvojës, shfrytëzimin e hapësirave dhe poligoneve trajnuese, rritjen e ndërveprueshmërisë në sisteme dhe programe trajnuese, etj. Më tej, gjeneralmajor Kingji ofroi një panoramë të zhvillimeve të fundit në Forcat e Armatosura, përmirësimet strukturore dhe ligjore, rishikimin e dokumenteve strategjike, ecurinë e projekteve të modernizimit, zhvillimin e infrastrukturës ushtarake, kontributin në misionet dhe operacione, masat e marra në

Shefi i SHP të FARSH, gjeneralmajor Arben Kingji priti gjeneral brigade Jeton Dreshaj, komandant i KDS në FS së Kosovës

kuadër të shkurajimit dhe mbrojtjes dhe planeve rajonale, etj. Po kështu, gjeneralmajor Kingji u ndal në rolin e iniciativave rajonale për promovimin e bashkëpunimit dhe stabilitetit në rajon, duke shprehur se tashmë ka ardhur

koha që Kosova të jetë anëtare me të drejta të plota në Iniciativën e Kartës së Adriatikut, e cila do të zhvillojë konferencën e radhës në muajin shtator të këtij viti. Gjeneral brigade Dreshaj vlerësoi bashkëpunimin tonë dypalësh në

fushën e Mbrojtjes dhe shprehu mirënjohjen për mbështetjen e pakursyer që FARSH ka dhënë në proceset e transformimit dhe zhvillimit të FSK, dhe riafirmoi vullnetin e tij për ta avancuar këtë bashkëpunim dhe në të ardhmen.

Baza Ajrore e Gjadrit, 50 vite histori suksesi

Në mjediset e Bazës Ajrore të Gjadrit, u zhvillua një ceremoni në nder të 50 - Vjetorit të Krijimit të Bazës Ajrore të saj.

Në këtë ceremoni morën pjesë, komandanti i FAJ, gjeneral brigade Ferdinand Dimeo, personeli i FAJ, të ftuar, si dhe personel nga stafi trajnues amerikan për helikopterët "Black Hawk".

Në fjalën përshëndetëse të mbajtur nga komandanti i FAJ, gjeneral brigade Ferdinand Dimeo, ndër të tjerash u evokua historia 50 - vjeçare e bazës. "Data 10 korrik 1974, hyri në histori si data e krijimit të një prej objekteve me rëndësi të madhe për mbrojtjen e asaj kohe. Në këtë bazë kanë punuar me mjaft vetëmohim, kanë derdhur djersën dhe mundin personel ushtarak e civil, pilotë e teknikë avionësh, duke realizuar, jo vetëm detyrat e fluturimit, por edhe shumë ditë larg familjarëve, në shërbim të mbrojtjes së vendit. Sot, kur konceptet dhe nocionet e sigurisë kanë ndryshuar, në raport me zhvillimet aktuale, infrastruktura e kësaj baze do të shërbejë si vend për trajnimin e ekuipazheve fluturuese të mjeteve ajrore helikopterë, si dhe për trajnime bazike të pilotëve të rinj", - përfundoi fjalën e tij gjeneral brigade Dimeo".

Më 10 korrik 1974, dy pilotë të Rinasit u ulën për herë të parë në pistën e saponduar të aerodromit të Gjadrit, komandanti i Regjimentit të Rinasit Haki Jupasi me avionin supersonik MIG - 19 dhe zëvendësi i tij Serafin Shegani me avionin supersonik MIG - 21.

Në 10 korrik 2024, në pistën e bazës së Gjadrit, u ul për herë të parë helikopteri UH - 60 "Black Hawk", helikopteri më i ri i FA-së, pjesë e komponentit të pasurimit dhe modernizimit të teknikës ajrore të FAJ.

U zhvillua stërvitja e përbashkët trajnuese e palombarëve të Forcës së Sigurisë së Kosovës dhe Qendrës së Zhytjes

Në Qendrën e Zhytjeve Pashaliman u zhvillua një stërvitje trajnuese e përbashkët ndërmjet palombarëve të Forcës së Sigurisë së Kosovës në bashkëpunim me palombarët e Qendrës së Zhytjes dhe Flotiljen Detare Pashaliman. Gjatë këtij trajnimi u zhvilluan zhytje ambiente në 3-12m, forma e kërkimit me mbështetje nga gomonia, orientim me busull dhe format e kërkimit me pamje kufizuese dhe eliminimi i pengesave gjatë kërkimit nën ujë.

Gjithë faza e trajnimit është realizuar me sukses dhe bashkëpunimi mes palombarëve të FSK-së dhe palombarët e Qendrës së Zhytjes dhe Flotiljes Detare do të vazhdojë edhe në të ardhmen me qëllim njohjen e pajisjeve dhe qendrave respektive.

Helikopterët “Black Hawk” fluturojnë për herë të parë me pilotë shqiptarë

Helikopterët e tipit “Black Hawk” UH-60A+, fluturojnë për herë të parë me pilotë shqiptarë. Personeli i pilotëve të FA-së, teknikëve të bordit dhe atyre të mirëmbajtjes, u certifikuan për kryerjen e detyrave në përfundim të fazës së parë të trajnimit nga instruktorët amerikanë të skuadrës SATMO.

8 pilotë dhe 8 specialistë mirëmbajtje janë kualifikuar në profilet teknik linje, teknik motori, teknik strukture, teknik avionik etj.

Ekipi amerikan SATMO, sipas kontratës do të kryejë avancimin e aftësive të pilotëve në modulet transport trupash, fast-rope, bambi bucket, vinç, IFR, dhe natën me NVG.

Nënkolonel Ervin Buzi, ka kryer avancimin operacional për të kryer transport trupash përfshirë këtu menaxhimin e emergjencave

si dhe fluturimin me instrumente në kushte të vështira meteorologjike; ndërsa major Klajdi Tushe ka kaluar fazën e menaxhimit të emergjencave, fluturimit vizual dhe më pas do të vazhdojë atë instrumental.

Dy helikopterët e parë UH-60 “Black Hawk” erdhën në Shqipëri në janar të këtij viti, si porosi e parë e vendit tonë, mbështetur me mbi 50 milionë dollarë nga fondet e ndihmës së SHBA-së. Helikopterët e rinj do të ndihmojnë në forcimin e aftësive të Forcave Ajrore të Shqipërisë dhe aftësinë për të kryer evakuim mjekësor, rikuperim të personelit, misione kërkim-shpëtimi, si dhe mbështetje të lëvizjeve logjistike të NATO-s për operacione dhe stërvitje.

Shqipëria, Italia, Bullgaria dhe Maqedonia e Veriut nënshkruajnë në Uashington dokumentin për Lëvizshmërinë Ushtarake përgjatë Korridorit VIII

Ministri i Mbrojtjes Niko Peleshi nënshkroi gjatë punimeve të Samitit të NATO-s në Uashington, Letrën e Qëllimit për Sigurimin e Lëvizshmërisë Ushtarake përgjatë Korridorit VIII pan-Evropian, me homologët e tij të Italisë, Bullgarisë dhe Maqedonisë së Veriut.

Përmes këtij dokumenti, shtetet angazhohen të marrin të gjitha masat e duhura për të siguruar maksimumin e fleksibilitetit të lëvizshmërisë ushtarake në territoret e tyre, në mbështetje të implementimit të agjendës së NATO-s, për shkurajimin dhe mbrojtjen në zonën euroatlantike. Një angazhim i tillë do të shërbejë jo vetëm për misionet e NATO-s, por edhe ato në kuadër të Bashkimit Evropian. Në thelb ky dokument i firmosur nga ministri Niko Peleshi, ministri italian i Mbrojtjes Guido Crosetto, ministri bullgar i Mbrojtjes Atanas Zaprianov dhe ministri i Mbrojtjes së Maqedonisë së Veriut Vlado Misajlovski, u jep mundësi trupave ushtarake NATO-s të zhvendosen shpejt dhe lirshëm nga deti Adriatik në Detin e Zi si dhe të depërtojnë në thellësi të Ballkanit, nëse do të jetë e nevojshme.

Ideja për të patur një dokument të tillë, i cili do të garantojë lëvizshmërinë përgjatë vendeve që preken nga Korridori VIII pan-Evropian është propozuar nga Shqipëria, e cila drejtoi të gjithë procesin e negocimit dhe koordinimit. Italia, Bullgaria dhe Maqedonia e Veriut, përgjatë të gjithë procesit ndërvepruan dhe u angazhuan për ta finalizuar këtë nismë gjatë punimeve të Samitit të Uashingtonit.

Nënshkrimi i Letrës së Qëllimit vjen në mbështetje të vizionit që Shqipëria ka për Korridorin VIII si edhe të master-projektit për ndërtimin e Bazës Detare NATO-s në Porto Romano, që do të shërbejë si porta kryesore hyrëse në Ballkanin Perëndimor dhe më tej, në Detin e Zi.

Letra e Qëllimit do të rrisë vizibilitetin e projekteve të përbashkëta si dhe rëndësinë gjeostrategjike të tyre për të gjithë rajonin.

Përmes këtij dokumenti, shtetet angazhohen të marrin të gjitha masat e duhura për të siguruar maksimumin e fleksibilitetit të lëvizshmërisë ushtarake në territoret e tyre, në mbështetje të implementimit të agjendës së NATO-s, për shkurajimin dhe mbrojtjen në zonën euroatlantike. Një angazhim i tillë do të shërbejë jo vetëm për misionet e NATO-s, por edhe ato në kuadër të Bashkimit Evropian.

Efektivë dhe mjete të FA-së, u angazhuan në shuarjen e dy vatrave të zjarrit në Dhërmi e në Qafën e Llogorasë

Dy vatra zjarri, të regjistruara në qarkun e Vlorës janë shuar, pas përpjekjeve të përbashkëta të forcave zjarrfikëse, efektivëve të Forcave të Armatosura, punonjësve të administratës së Zonave të Mbrojtura, punonjës të OSHEE-së e forcave të tjera, nën koordinimin e Agjencisë Kombëtare të Mbrojtjes Civile (AKMC).

Helikopteri “Cougar” dhe efektivë të Forcave të Armatosura u angazhuan menjëherë, sipas kërkesës së autoriteteve vendore, në shuarjen e zjarrit të rënë në lagjen “Kondraq”, Dhërmi, duke shmangur rrezikun për banesat aty pranë. Më e vështirë situata u paraqit në Qafën e Llogorasë, ku u konstatua një tjetër vatrë zjarri. Për të ndihmuar forcat e emergjencave në kryerjen e operacionit për shuarjen e flakëve, por edhe për shkak të tymit të përhapur në atë zonë, AKMC u kërkoi të gjithë drejtuesve të mjeteve të shmangnin kalimin në këtë rrugë. Pas disa orë përpjekjesh, ku u angazhuan edhe të tjerë efektivë të Forcave të Armatosura, u bë e mundur që flakët të shuheshin dhe të shmanget rreziku për dëmtimin e Parkut Kombëtar të Llogorasë. Grupi hetimor po punon për zbardhjen e plotë të rrethanave të ndezjes së zjarrit në Qafën e Llogorasë dhe për vënien para drejtësisë të autorit apo autorëve.

Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile dhe Ministria e Mbrojtjes u bënë thirrje banorëve të tregojnë kujdes, veçanërisht gjatë këtyre muajve të nxehtë, kur edhe mundësia për përhapjen e zjarreve është edhe më e madhe.

Forca Tokësore zhvillon analizën e 6 - muorit të parë të vitit 2024

Në Komandën e Forcës Tokësore u zhvillua analiza e realizimit të detyrave për 6 muorin e parë të vitit 2024. Në këtë aktivitet ishin të pranishëm komandanti i Forcës Tokësore, gjeneralmajor Ilir Xhebexhia, shefat e degëve në Shtabin e Forcës Tokësore si dhe komandantët e reparteve vartëse.

Analizën e hapi shefi i Shtabit të Forcës Tokësore, kolonel Beqir Tafili, i cili bëri prezantimin e materialit të analizës 6 - muore, evidentoi realizimin e detyrave nga efektivat dhe degët në shtabin e FT-së, objektivat e arritura gjatë 6 muorit parë vitit 2024, problemet e hasura dhe mënyra e zgjidhjes së tyre. Gjithashtu, ai vuri theksin në prioritetet e Forcës Tokësore për vitin 2024 në modernizim dhe në krijimin e kushteve për kryerjen e një stërvitje të efektivave në kushte sa më reale me ato të fushës së luftimit. Më tej, analiza vijoi me diskutimet e te pranishmeve, ku doli në pah mobilizimi i efektivave të FT-së për realizimin e stërvitjeve dhe rritjen e aftësive profesionale. Në përfundim të fjalës së tij, komandanti i FT-së përgëzoi të pranishmit për realizimin e detyrave të 6 - muorit të parë të vitit 2024, duke theksuar: “Forca Tokësore këtë periudhë ka përballuar një ngarkesë të konsiderueshme në angazhimet në stërvitjet në vend dhe ato me partnerët, ashtu dhe në pjesëmarrjen aktive në operacionet e Emergjencave Civile në ndihmë të komunitetit për përballimin e situatave të vështira. Këto janë arritur vetëm falë përkushtimit të komandantëve dhe efektivëve të reparteve, duke mos harruar dhe operacionalitetin e shtabit të FT-së në realizimin e detyrave të ngarkuara”. Ai shprehu bindjen se ky përkushtim do të vijojë dhe në të ardhmen.

Kursantët e KKSHP dhe KLO përfundojnë temat individuale të fund vitit akademik

Në mbështetje të programit akademik për vitin 2023-2024 kursantët e kursit të Komandës dhe Shtabit të Përgjithshëm (KKSHP) dhe Kursit të Lartë të Oficerit (KLO) mbrojtën temat individuale, përpara komisionit të ngritur nga stafi drejtues dhe pedagogjik në Kolegjin e Mbrojtjes dhe Sigurisë.

Nga data 03 deri më 09 korrik 2024, pjesëmarrësit në kurse, të monitoruar nga stafi drejtues dhe akademik i departamenteve trajtuan çështje nga puna e tyre kërkimore dhe studimore në tema të tilla si: “Personaliteti i liderit si një domen kryesor i ndryshimit”, “Mbrojtja kibernetike”, “Fuqia Ajrore dhe integrimi i të dhënave të inteligjencës”, “Operacionet për zbatimin e ligjshmërisë detare”,

“Konceptet e përdorimit të artilerisë në operacionet e Forcës Tokësore” etj.

Stafi pedagogjik udhëhoqi sipas fushave të studimit kursantët përgjatë punës përgatitore të temës, ku krahas çështjeve të përgjithshme inkurajoi dhe evidentoi nën çështje të reja në përputhje me zhvillimet e fundit në rajon, NATO, BE dhe më gjerë. Komisioni vlerësues adresoi pyetje mbi çështje të caktuara si dhe theksoi përkushtimin dhe angazhimin e kursantëve të cilët ndoqën udhëzimet e mentorëve të tyre.

Prezantimet e temave u ndoqën dhe nga Komandanti i Kolegjit të Mbrojtjes dhe Sigurisë, gjeneral brigade Ylli Pulaj.

Diplomohen kursantët e KKSHP dhe KLO

Kolegji i Mbrojtjes dhe Sigurisë organizoi ceremoninë e diplomimit të kursantëve të Kursit të Komandës dhe Shtabit të Përgjithshëm dhe Kursit të Lartë të Oficerit. Në këtë aktivitet morën pjesë Ambasadori i Republikës së Kosovës i akredituar në Tiranë z. Skënder Durmishi, zëvendësministri i Mbrojtjes z. Enkelejd Joti, sekretarja e Përgjithshme në MM, znj. Gelardina Prodani, zëvendëshefja e Shtabit të Përgjithshëm të FA-së, gjeneralmajor Manushaqe Shehu, drejtori i Shtabit të Përgjithshëm të FA-së, gjeneral brigade Aleksandër Pando, Atasheu Ushtarak i Republikës së Kosovës kolonel Enver Hoti, Komandantë forcash kryesore dhe të njëjve autonome të FA-së, drejtorë të Shtabit të Përgjithshëm, staf drejtues dhe mbështetës, pedagogë etj.

Në fjalën e tij të rastit, komandanti i Kolegjit të Mbrojtjes dhe Sigurisë, gjeneral brigade Ylli Pulaj ndër të tjera u shpreh: “Në kuadrin e ambicies për të krijuar një institucion të arsimimit dhe kualifikimit ushtarak rajonal si dhe duke u mbështetur në Direktivën e Ministrit të Mbrojtjes dhe në vizionin e Shefit të Shtabit të Përgjithshëm, Kolegji i Mbrojtjes dhe Sigurisë këtë vit akademik startoi për herë të parë me realizimin e mësimit në gjuhën angleze për Kursin e Lartë të Oficerit (KLO) me 2 Module, duke sjelle një risi në historikun e arsimimit tonë ushtarak. Stafi akademik ka punuar vazhdimisht që kurrikula, programet, leksionet të përditësohen me të rejtat më të fundit nga zhvillimet në NATO, BE dhe institucione me rëndësi të sigurisë rajonale dhe ndërkombëtare, ndaj, me gjithë gamën e njohurive të marra gjatë këtij viti akademik, jam i bindur se ju kursantë jo vetëm keni rritur nivelin tuaj profesional, por edhe jeni të gatshëm për të drejtuar në shtabe kombëtare dhe ndërkombëtare, në funksione drejtuese, koordinuese dhe përfaqësuese me më shumë përvojë, njohuri dhe aftësi menaxhuese. Falënderim për Shtabin e Përgjithshëm të Forcave të Armatosura dhe Ministrinë e Mbrojtjes për mbështetjen e vazhdueshme të dhënë për kompleti-

min e infrastrukturës mësimore dhe realizimin e aktiviteteve ekstrakurrikulare”.

Në emër të kursantëve që përfunduan kurset KKSHP dhe KLO përshëndetën kapiten i rangut

II Edion Hoxhaj nga Forcat e Armatosura të FA-së dhe nënkolonel Ali Krasniqi nga Forca e Sigurisë së Kosovës (FSK), të cilët sollën disa nga momentet kryesore të zhvillimit të kurseve si stërvitjet, vizitat mësimore/studimore, temat kurseore si dhe falënderuan stafin pedagogjik dhe mbështetës për përkushtimin e treguar gjatë gjithë vitit akademik. Më pas përshëndeti zëvendësministri i Mbrojtjes, z. Enkelejd Joti, i cili u shpreh: “Më lejoni që në emër të ministrit të Mbrojtjes, z. Niko Peleshi dhe në emrin tim t’ju përgëzoj për përfundimin me sukses të studimeve akademike njëvjeçare, si proces më rëndësi në karrierën tuaj ushtarake. Jam i bindur se duke u modernizuar në pajisje dhe duke u konsoliduar me staf gjithnjë e më profesional, Kolegji i Mbrojtjes dhe Sigurisë do të jetë në gjendje për të dhënë më të mirën e mundshme, duke krijuar të gjitha premisat për transformimin e tij në një Kolegj rajonal dinjitoz përkrah Kolegjeve të Mbrojtjes të vendeve të NATO-s. I nderuar Ambasador i Republikës së Kosovës, z. Durmishi, Ju falënderoj për bashkëpunimin e deritanishëm në fushën e arsimimit dhe ju shpreh se Ministria e Mbrojtjes do të vijojë të

shtojë urat e komunikimit dhe ndërveprimet, jo vetëm me Forcën e Sigurisë së Kosovës, por dhe me institucionet civile për ta bërë sa më të plotë tablonë tonë të përbashkët në stërvitje, trajnime dhe kurse. Mirënjohje stafit drejtues, pedagogjik dhe mbështetës të Kolegjit të Mbrojtjes dhe Sigurisë që drejtuan, koordinuan dhe zhvilluan me sukses veprimtarinë mësimore të dy kurseve KKSHP dhe KLO, duke treguar se çdo ditë, Ju, bëni përpjekjet e duhura për më shumë njohuri, profesionalizëm, modernizim dhe zhvillim, duke e bërë Kolegjin tashmë, një strukturë elitare në Forcat e Armatosura Shqiptare për arsimimin e ushtarakeve dhe civilëve të lartë brenda dhe jashtë vendit. Në përfundim, uroj të jemi prezent dhe të na bëni krenarë në shumë suksese tuaja”. Në këtë ceremoni u diplomuan 47 kursantë të Kursit të Komandës dhe Shtabit të Përgjithshëm (KKSHP) dhe 19 të Kursit të Lartë të Oficerit (KLO) me pjesëmarrje nga strukturat e Forcave të Armatosura të RSH dhe Forca e Sigurisë së Kosovës, FSK. Ceremonia u mbyll me fotografi të përbashkët dhe shpërndarjen e diplomave.

Ekspertët e Kompanisë EOD në Batalionin e Xhenios, përfunduan operacionin në mbështetje të emergjencave civile në bashkinë Cërrik. Në vendgrumbullimin e mbetjeve në qytetin e Cërrikut është gjetur një granatë dore luftarake me ndezës të montuar. Pas marrjes së njoftimit nga autoritetet përgjegjëse, ekipi EOD ka shkuar në vendin e përcaktuar, ku ishte konstatuar municioni dhe, përmes vlerësimit të kujdesshëm, kanë arritur në përfundimin se municioni i gjetur, granatë dore luftarake me ndezës të montuar ishte i palëvizshëm dhe përbënte rrezik jo vetëm për punonjësit e vendgrumbullimit por dhe për banorët e kësaj zone. Duke zbatuar masat e sigurimit teknik, specialistët EOD bënë asgjësimin në vend të granatës së dorës, duke kontribuar dhe njëherë në sigurinë e jetës së popullsisë civile.

Përfundoi operacioni për vlerësimin dhe transportimin e municioneve të rrezikshme në bashkinë Elbasan

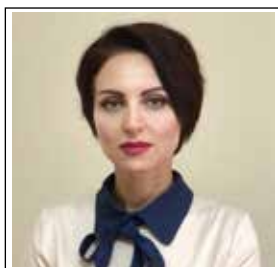
Në mjediset e fushës së përpunimit të skrapit të firmës “Kurum Internacional”, në bashkinë Elbasan, u konstatuan municione të kalibrave të ndryshëm. Komanda Mbështetëse në përgjigje të kërkesës së autoriteteve të emergjencave civile ka vënë në dispozicion në grup ekspertësh EOD, të Batalionit të Xhenios. Specialistët EOD, kanë shkuar në vendin e përcaktuar, kanë bërë sigurimin e perimetrit të zonës dhe me përgjegjësi kanë vlerësuar se municionet e gjetura ishin të lëvizshme. Duke zbatuar rregullat e parashikuara në manualin EOD, forcat e vëna në dispozicion për këtë operacion kanë bërë transportimin dhe magazinimin e municioneve në depot e Batalionit të Xhenios.

Batalioni i Xhenios realizon punime për përmirësimin e infrastrukturës në ish - Bazën Ajrore në Gjadër

Batalioni i Xhenios, Komanda Mbështetëse, ka treguar gatishmërinë duke iu përgjigjur kërkesës së Komandës së Forcës Ajrore për sistemimin e infrastrukturës në nënrepartet e saj vartëse. Forca dhe mjete speciale të kompanisë së punimeve xheniere në Batalionin e Xhenios, janë angazhuar për kryerjen e punimeve me natyrë specifike për sistemimin e infrastrukturës para tuneleve të ish - Bazës Ajrore Gjadër, me qëllim ndërtimin e qendrës stërvitore të Forcës Ajrore. Specialistët xhenierë kanë kryer punime të tilla si: gërmim dhe nivelim me buldozer, ngarkim dhe shkarkim inertesh me fadromë dhe transportimin e tyre me mjete vetëshkarkuese. Komanda Mbështetëse me nënrepartet e saj do të mbështesë në çdo kohë strukturat e Forcave të Armatosura për zhvillimin dhe përmirësimin e infrastrukturës.

ANJEZA MUSOLLARI,
Shefe e Sektorit të Botimeve

Familja shqiptare, sot apo dikur?

Përmirësimi i cilësisë së marrëdhënieve dhe çelësi i një jete të qetë, janë sjelljet e mira, fjalori i një gjuhe të ‘kuruar’ me norma dhe parime njerëzore, të cilat janë kaq të thjeshta dhe kaq të harruara në komunikimin e përditshëm.

Në shoqërinë tonë, është normale që të dy prindërit të punojnë, sepse e kundërta e këtij realiteti do ta bënte jetesën të pamundur, ndërsa gjyshet tona nuk kanë punuar, kështu që ka qenë dikush që të na ruante dhe ishte normale që fëmijët të rriteshin në prani të gjysheve. Sot, gjyshet e ardhshme janë ende duke punuar, nipërit dhe mbesat po vijnë në jetë më vonë, dhe prindërit po “vënë në dyshim” ndikimin e gjysheve dhe gjyshërve në zhvillimin e fëmijëve. Pra, prania e njerëzve të tretë më të mëdhenj në familje ka patur benefitet e veta në rritjen e kujdesshme të fëmijëve.

Gjyshet nuk ishin me nxitim, ato/ata ishin atje gjatë gjithë ditës, të qetë dhe kjo ka një efekt pozitiv në temperamentin e fëmijëve. Nuk ishte e nevojshme të organizonin shoqërimi me fëmijët e tjerë, në një kënd lojërash, ku nënat pinë kafe dhe bisedojnë ndërsa fëmijët luajnë. Thjesht, nëse moti ishte i mirë, gjyshet do të mblidheshin në ulëse, dhe fëmijët përreth tyre do të luanin llastiqesh, kukafshehtas, me pllaka etj. Sot, pothuajse nuk dëgjohet e qeshur e fëmijëve jashtë, fëmijët shoqërohen ekskluzivisht në kënde lojërash ku janë të sigurt, kur prindërit kanë kohë dhe, për fat të keq, shpeshherë edhe nuk kanë kohë. Dhe në fund, secila gjeneratë e prindërve mendon se gjenerata të cilës i përkasin ishte gjenerata më e mirë se ajo që ata po edukojnë tani. Dhe kjo dilemë, me siguri do të vazhdojë ta ngujojë çdo brez. Më e rëndësishmja, çdo gjeneratë përballet me sfida. do të jetë më e lehtë për të gjithë, nëse përpqemi të përfitojmë nga ndryshimet pozitive, në vend se të ankojemi për të metat dhe gjërat negative.

Fëmijëria ime

Modele pastërtie, rregulla mirësjellje dhe, mbi të gjitha, kërkonin të respektonim më të mëdhenjtë. Përsëritet me njerëzit ishin normë obliguese për këdo që shikoje në ambientin ku rrije “nëse gjyshja është në këmbë, në autobus, e rraskapitur me trasta në dorë, ne do të ishim aty për t’ia bërë komod udhëtimin apo peshën e rëndë në duar e saj.

Po ju bashkëmoshatarët e mi, të pas 40 viteve, e dini çfarë duhet të bëni...?

Sot ne dallojmë mirë kombësinë tonë me gje të shëmtuara. Nuk do doja të flisja për shtimin e divorceve, vrasjet e femrave, përdhunimet e fëmijëve se këto ndodhin kudo në botë, apo për vepra penale, por “trimërinë” për shkeljen hapur të ligjit. P.sh. ecja me semafor të kuq, vjedhja apo dëmtimi i pronës publike si, shqyerja e stolave në park apo shkarravitja e fasadave të godinave. Veprime destruktive, të cilat morën një fillësë nga vitet ’90 dhe nuk u ndalën më, theksuan dukshëm mungesën e qytetarisë dhe civilizimit të individit në thelb të tij.

Në formimin e personalitetit ndikon vendi dhe kultura ku jeton

Këtu ai formon gjykimet personale, llojet e këndvështrimeve mbi fenomenet sociale dhe

vetjake. Orientimi i tillë sjell një model, duke nisur nga familja dhe shoqëria. Mungesa e kulturës civile, duke bërë veprime si: të pështysh në rrugë sekrecionet e fytyrës, të bësh kërkë, një zhurmë dhe një mënyrë manifestuese, të pështysh çamçakëzët, të cilët gjenden kudo të hedhur apo të ngjitur diku...

Jemi të gatshëm të komplimentojmë femrat në forma vulgare të seksualitetit. Shumë meshkuj mund të shajnë dhe bërtasin në rrugë pa ndrojtje, mbajtja e radhës në një sportel, të thënë të “fjalëve magjike” si: faleminderit, ju lutem etj., hedhja e mbeturinave në kosh, dhe jo duke bërë ‘kosh’ nga kati i pestë i pallatit, ulja e volumit të radios kur je në makinë, në trafik, me dritare të hapur apo kur të kalojnë nëpër lagje me një shpejtësi ere me muzikën që të zgjon më shumë se një tërmet, goditja e fëmijëve në publik, pritja që të mbarojë së foluri tjetri, para se t’i përgjigjesh, mbajtja e derës hapur që të kalojë dikush që vjen pas teje e të tjera si këto që, në vetvete konsiderohen si gjëra të vogla dhe nuk na përkasin neve, na mbushin me negativitet së brendshmi, e kur mblidhen bashkë përbëjnë një problem të madh, që e bën jetën stresuese, të bën të ndihesh keq para një realiteti amoral.

Pse kemi arritur ne si shoqëri në antivlera të tilla?

Ne kemi një mungesë modeli prej më shumë se dy dekadash, një model i mirë që nuk mësohet më në institucionet e edukimit si kopshtet dhe shkollat.

Lënda e edukatës, qytetarisë etj., nuk konsiderohen me baza dhe kërkesë llogarie

të madhe, shikohen si lëndë plotësuese ose të nivelit të tretë, ndërkohë që janë po këto lëndë që bëjnë njeriun si thelb, më pas vijojnë të tjerat. Edukata familjare është thelbësore, sepse prindërit duhet të jenë ata që mësojnë fëmijën e tyre për norma qytetarie minimale, për të respektuar vetveten dhe ambientin përreth. Prindërit ecin për dore me fëmijët dhe nga krahu tjetër pështijnë. Mungesa e infrastrukturës për hedhjen e mbeturinave, ku nuk je i detyruar të mbash një qese për orë të tëra se nuk gjendet një kosh mbeturinash.

Kur në qytete gjendesh në këto situata, mendo në fshatra?!

Kjo ka sjellë një konfuzion të madh në shoqërinë tonë, mungesë informacioni gjithashtu, pasi dikur edukimi familjar, por edhe ai shkollor, fetar dhe shoqëror, ishte për të gjithë i njëjtë, me rregulla të përbashkëta dhe të sigurta.

Edukatë apo kulturë?

Nuk duhet ngatërruar edukata me kulturën, edhe të sillemi sikur ne nuk i kemi bërë kurrë këto gje, në mos ne, prindërit tanë, të afërm, edhe të panjohur, kur i kemi parë s’kemi guxuar t’u tërheqim vëmendjen për gjestin e shëmtuar apo dëmtues për komunitetin ku jetojmë.

Jemi ne ata që po vetëpërmbysimi kulturalisht dhe moralisht, jemi ne krijuesit e krizës që me heshtjen, inferioritetin dhe indiferencën tonë kulturore dhe intelektuale, po e fundosim të ardhmen e rinisë.

Në këtë mënyrë dhe sistem të vlerave, rininë tonë e pret një e ardhme jo e sigurt, ku ekziston

rreziku që prindërit do ta kenë të pamundur rolin edukativ të prindërmit, mësimdhënësit do ta humbin autoritetin moral.

Një baba apo një nënë, të cilët i ofrojnë fëmijës së tyre të gjitha të mirat materiale, privilegje, statuse e të drejta të pakufishme, qasje të pafund dhe të pakontrolluar në rrjete sociale, mjete teknologjike, kujdes maksimal për imazhin fizik, por jo kulturë dhe edukim, e kanë humbur përfundimisht autoritetin prindëror aq të rëndësishëm dhe qenësishëm për ekuilibrin e jetës së fëmijës dhe nesër të gjithë shoqërisë.

Një prind që nuk e dërgon kurrë fëmijën e tij në bibliotekë, librari apo panair të librit, që nuk e dërgon në teatër, që nuk i ofron dokumentar informues dhe edukues, që nuk i intereson se me kë dhe ku po shoqërohet, se si po i shfrytëzon të drejtat, kohën, paratë, hapësirën, se si sillet dhe komunikon në rrugë, që nuk ia mëson vlerën e empatisë, tolerancës, korrektesisë, përgjegjësisë, vetërespektit e devotshmërisë, nuk ka arsye morale të ankohet nëse fëmija i tij bëhet shkaktar ose viktimë e ndonjë dukurie socio-patologjike, e sidomos kur tipat e tillë të fëmijëve janë energjikë dhe hiperaktivë.

Unë vazhdoj të besoj në përgjegjësinë kolektive, jo vetëm atë individuale, sepse nuk do kishte vlerën dhe forcën e duhur për të ruajtur normat e një shoqërie. Fatkeqësisht liria individuale po e sfidon përgjegjësinë kolektive. Familja moderne ka filluar ta humbë funksionin edukativ, duke mbetur vetëm me dy funksione, riprodhues dhe konsumues, duke demoralizuar kështu edukimin familjar.

KOLONEL ARBEN DHULI,
IKSHU

Është e rëndësishme të pranohet se funksionet e ndryshme logjistike bashkohen për të formuar tërësinë e mbështetjes logjistike. Planifikimi logjistik e ka origjinën në udhëzimet e politikave kombëtare, të NATO-s dhe duhet të koordinohet me të gjitha degët e stafit në fjalë, qofshin ato operacionale, administrative apo logjistike, ushtarake apo civile. Një ekzaminim i shkurtër i funksioneve kryesore të logjistikës e tregon qartë këtë. Logjistika e prodhimit ose e blerjes mbulon materialin, nga faza e parë e ciklit jetësor deri në asgjësimin përfundimtar nga inventari. Pjesa e parë e ciklit, nga specifikimi, projektimi dhe prodhimi është qartësisht një funksion i logjistikës së prodhimit. Marrja në shërbim e pajisjeve, shpërndarja dhe ruajtja e saj, riparimi, mirëmbajtja dhe asgjësimi janë padyshim një detyrë logjistike e konsumatorit. Megjithatë, dizajni fillestar i pajisjeve që është pjesë e logjistikës së prodhimit duhet të marrë parasysh aspektet e konsumatorit të riparimit dhe mirëmbajtjes, dhe për këtë arsye përfshin të dyja disiplinat. Furnizimi mbulon të gjithë materialin dhe artikujt e përdorur në pajisjet, mbështetjen dhe mirëmbajtjen e forcave ushtarake sipas klasave të furnizimit. Funksioni i furnizimit përfshin përcaktimin e niveleve të stokut, sigurimin, shpërndarjen dhe rimbushjen.

Logjistika e integruar krijon një sistem koheziv. Çdo aktivitet i zinxhirit të furnizimit është i ndërruar ku përfshihen: prokurimi i materialeve, prodhimi, magazinimi, shpërndarja, transporti, furnizimi, marketingu. Me fjalë të tjera, burimet, teknologjia dhe proceset organizative janë të ndërlidhura. Ky koncept u shfaq si një strategji për të kapërcyer sfidat logjistike në shitjen me pakicë të gjithë kanaleve. Duke rregulluar dhe thjeshtuar të gjitha proceset, organizatat mund të mbajnë ritmin me kërkesën e klientëve për përbushje të shpejtë të porosive dhe dërgesa brenda 24 orëve. Me logjistikën e integruar, organizatat mund të zhvillojnë fleksibilitet dhe shkathtësi për të përballuar ndërprerjet e zinxhirit të furnizimit dhe për të zbutur rreziqet. Kur kompanitë zbatojnë këtë model, proceset logjistike si përpunimi i porosive, shpërndarja, zhdoganimi, përcjellja, logjistika e kundërt, etj., nuk funksionojnë më në kaponone.

Aspekti gjithëpërfshirës i logjistikës së integruar ka modifikuar mënyrën se si organizatat përgatiten për efikasitet të shtuar dhe avantazh konkurrues. Në fund të fundit, logjistika e integruar bashkon logjistikën hyrëse dhe dalëse për të formuar një tërësi gjithëpërfshirëse dhe të lehtë për t'u kontrolluar.

Fazat e prodhimit ose të prokurimit përfshijnë trajtimin e materialit, planifikimin e blerjeve, komunikimin me furnitorët dhe transportin e inventarit në magazina ose qendrat e përbushjes. Zgjidhjet e integruara logjistike drejtojnë planin e prodhimit, inventarin dhe operacionet e magazinimit. Funksioni i logjistikës së integruar është optimizimi i planifikimit dhe menaxhimit të inventarit në kohë reale me teknologji dhe flukse pune të automatizuara. Kjo lejon parashikime të avancuara, rimbushje në kohë të stoqeve, planifikimin e kohës së prodhimit dhe parandalimin e rezervave dhe humbjeve.

Plotësimi dhe dërgimi. Logjistika e integruar u mundëson organizatave të tregtisë elektronike të mikro-menaxhojnë përpunimin, zgjedhjen, paketimin, shpërndarjen dhe dërgimin e porosive. Firmat mund të shpërndajnë në mënyrë strategjike produkte te partnerët e shitjes me pakicë dhe qendrat e shpërndarjes me dukshmëri të zgjeruar dhe parashikimin e kërkesës. Me të gjithë palët e interesuara në komunikim, firmat mund të menaxhojnë ruajtjen, të automatizojnë përbushjen dhe të përdorin teknologji si IT dhe AI për saktësinë e porosive dhe dërgimin e shpejtë. Së bashku me menaxhimin e magazinës, logjistika e integruar në të njëjtën kohë thjeshton transportin. Kur të gjitha sistemet janë në linjë, bëhet më e lehtë për të fituar shikueshmëri të plotë në statusin dhe përbushjen e porosive.

Shpërndarja. Logjistika e integruar koordinon transportin, ndarjen (sipas llojit) dhe shpërndarjen e produkteve. Me përparimet në sistemet e menaxhimit të transportit, magazinimin strategjik dhe menaxhimin e inventarit, shpërndarja në kohë është shtuar. Logjistika e integruar ndikon që çdo element në departamentin e logjistikës të funksionojë në kohezion, duke reduktuar ndryshimet në kohën e tranzitit dhe të përpunimit. Për më tepër, mund të jetë e dobishme nëse firmat lëvizin drejt

Rezervat materiale, në konceptin e integruar logjistik të NATO-s

një modeli biznesi prodhimi në kohë.

Marketingu. Funksioni i marketingut përfshin koordinimin e paketimit të nevojshëm për të forcuar proceset logjistike. Për më tepër, logjistika e integruar koordinon departamentet e marketingut me pjesën tjetër të organizatave. Kjo lejon krijimin e fushatave efektive të marketingut që ndikojnë në inventarin dhe dizajnin e produktit. Funksioni i marketingut përfshin gjithashtu publikimin e informacionit të saktë mbi shërbimet dhe zgjerimin e prezencës së biznesit ndërmjet klientëve dhe partnerëve.

Teknologjia. Logjistika e integruar bashkon proceset, teknologjinë, furnitorët, shitësit dhe transportuesit për të ruajtur të dhëna të sakta dhe dukshmëri të plotë të zinxhirit të furnizimit. Përfundimisht, ajo vendos skenën për përbushjen e shumë kanaleve, logjistikën shumë kanalëshe.

Logjistika e integruar përmblodh përmirësime teknologjike, praktika të rrjedhshme të biznesit dhe avancime të prokurimit në të gjitha fazat e një sistemi produkti. Prandaj, ajo shkurton ciklin e jetës së një produkti në të gjitha pikat, siç shpjegohet më poshtë:

- Prokurimi dhe menaxhimi i materialeve përfshijnë planifikimin e prodhimit, burimin, trajtimin dhe optimizimin. Ajo gjithashtu përfshin zgjedhjen e furnitorëve, monitorimin e kontratave të furnitorëve dhe planifikimin e blerjeve. Logjistika e integruar punon drejt adoptimit të strategjive për zvogëlimin e kohës së ofrimit në tregtinë elektronike me sisteme të përmirësuara të rimbushjes, ruajtjes dhe transportit. Duke nxitur procese automatike dhe duke vendosur lidhje me furnitorët, rrit efikasitetin në dhënien e burimeve, qoftë për dropshipping (ku produktet dërgohen direkt nga furnizuesi te klienti dhe paguhet vetëm për atë që shitet) pra nuk ka kosto fillestare të inventarit apo për shitje me pakicë të gjithanshme.

- Logjistika e integruar ka dy nëngrupe kritike: inventarin dhe magazinat. Logjistika e integruar funksionon duke koordinuar të dhënat e inventarit, duke rishikuar buxhetet e ruajtjes dhe logjistikës dhe duke analizuar historinë e shitjeve për kërkesën. Kështu, inventari mund të vendoset në mënyrë strategjike në magazina më afër pikave të nxehta të kërkesës dhe të ndahet në përputhje me rrethanat midis transportuesve me kosto të ulëta.

Në mënyrë të ngjashme, duke përdorur sisteme dhe mjete inteligjente të menaxhimit të depove, si skanerët e inventarit. Këto përfshijnë përpunimin e porosive, metodat e marrjes, ngarkimin dhe shkarkimin dhe rimbushjen e stoqeve. Logjistika e integruar bashkon pikat e forta të personelit të magazinës, operacionet e shitjes dhe përpunimin e porosive. Me të dhënat mbi parashikimin e kërkesës dhe menaxhimin e transportit, firmat mund të shpërndajnë më shpejt në zonat me kërkesë të lartë. Me menaxhimin efikas të

porosive, logjistika e integruar mund të parashikojë kërkesat dhe nevojat e klientëve.

Logjistika e integruar optimizon transportin dhe shpërndarjen me shpejtësi dhe saktësi. Kjo bëhet nëpërmjet dixhitalizimit të fuqisë punëtore, planifikimit të rrugëve dhe bashkëpunimeve në kohë reale në të gjithë rrjetin e zinxhirit të furnizimit. Ajo menaxhon pika të shumta përfundimtare si trajtimi i produktit, pagesat, planifikimi i dërgesave, zhdoganimi. Logjistika e integruar gjithashtu bën të mundur zbatimin e transportit intermodal (që përfshin transportin nga më shumë se një formë transportuesi gjatë një udhëtimi të vetëm) dhe multimodal (që ka ose përfshin disa mënyra, modalitete ose maksimum shpërndarje) të mallrave. Me drejtimin dinamik, integrimin me shumë transportues dhe një ekip të centralizuar transporti, logjistika e integruar e çon përpara dërgimin dhe shpërndarjen. Logjistika e integruar promovon planifikimin sistematik me fazat e kontrollit dhe menaxhimit që punojnë së bashku. Me integrimet e proceseve dhe koordinimin e sigurt, gjurmimi i gabimeve bëhet më i lehtë.

Kur kompanitë e tregtisë elektronike përfshijnë menaxhimin e integruar të logjistikës, ato ndërtojnë sisteme për të parashikuar parashikimet e gabimeve dhe për të zbuluar rrezikun. Ata mund ta bëjnë këtë në tre mënyra: Së pari, identifikon të metat ekzistuese të aplikacionit për korrigjim të menjëhershëm; Së dyti, parashikimi i rreziqeve; Së treti, vizualizimi i situatave të paparashikuara në financat, blerjen e materialeve, produktivitetin dhe kënaqësinë e klientit.

Sistemi operacional i firmës mund t'i nënshtrohet kontrolleve të përsëritura pasi përmirësimi është një proces i vazhdueshëm. Kjo mund të jetë mirëmbajtje rutinë ose kurse trajnimi për të rregulluar mirë procedurat dhe për të maksimizuar funksionalitetin. Pas testimit, raportet e analizës mund të gjenerohen për të përshkruar përmirësimet dhe rekomandimet për sistemet e prirur ndaj gabimeve.

Kjo është një detyrë qendrore në menaxhimin e proceseve të tepërta dhe pakënaqësisë së klientit. Një nga faktorët kryesorë të koston që ndikon në të gjitha bizneset e tregtisë elektronike është logjistika. Me një qasje të efektshme ndaj logjistikës, firmat mund të ulin kostot në pika të shumta problematike, nga prokurimi te transporti, magazinimi deri te dorëzimi. Kur të gjitha proceset funksionojnë së bashku dhe informacioni shpërndahet nëpër departamente, bëhet më e lehtë të mbash gjurmët e shpenzimeve dhe humbjeve aktuale. Me ciklet e ndërlidhura të produkteve, zgjidhjet e integruara logjistike përfshijnë një numër më të vogël palësh që lejojnë kompanitë të përdorin çmime konkurruese. Firmat gjithashtu mund të dallojnë joefikasitetet dhe të krijojnë më shumë

fusha për kursime. Rezultati neto përkthehet në një marzh më të madh fitimi dhe kosto të reduktuara operacionale.

Mbështetja Logjistike e Integruar (ILS)

Një qasje e disiplinuar, e unifikuar dhe përsëritëse ndaj menaxhimit dhe aktiviteteve teknike të nevojshme për të: (1) integruar konsideratat mbështetëse në projektimin e sistemit dhe pajisjeve; (2) zhvilluar kërkesa mbështetëse që lidhen vazhdimisht me objektivat e gatishmërisë, për të hartuar, dhe ndaj njëri-tjetrit; (3) marrë mbështetjen e nevojshme; (4) të siguruar mbështetjen e nevojshme gjatë fazës operative me kosto minimale.

Duke bashkuar prodhimin, menaxhimin, teknologjinë dhe marketingun, logjistika e integruar optimizon aspekte të shumta. Këto përfshijnë dizajnin e produktit, veçoritë, kriteret e cilësisë dhe paketimin për t’iu përmbytur pritshmërive të klientit.

Fleksibiliteti dhe elasticiteti janë bërë parime thelbësore sot, pasi ne jemi dëshmitarë të llogarive të shumta të ndërprerjeve të zinxhirit të furnizimit. Një nga përfitimet më të mira të logjistikës së integruar është shkathhtësia e zinxhirit të furnizimit me dukshmëri nga fundi në fund dhe bashkëpunime midis ekipeve të ndryshme. Meqenëse zgjidhjet e integruara të logjistikës përpilojnë të gjitha proceset për t’u përgatitur së bashku, ato mund t’i përgjigjen ndryshimeve të papritura, vonesave dhe rënies së shpejtësisë. Për më tepër, firmat mund të krijojnë struktura elastike me zgjidhje logjistike të integruara si automatizimi, ndërfaqja e dizajnit, shkëmbimet IT.

Çelësi për menaxhimin pa probleme të zinxhirit të furnizimit janë të dhënat që rritin efikasitetin dhe ndikojnë shumë në vendimmarrjen e informuar. Lidhja së bashku e të gjitha të dhënave dhe sistemeve logjistike përmirëson integritetin, qëndrueshmërinë dhe saktësinë e të dhënave. Kjo, nga ana tjetër, ndikon pozitivisht në shërbimin ndaj klientit, rrit operacionet e brendshme dhe përmirëson teknikat e marketingut. Më e rëndësishmja, përmirëson ndjeshëm dukshmërinë në mënyrë që porositë të arrijnë në destinacionin e tyre në kohë dhe të paprekura.

Aspekti i parë i logjistikës së integruar është planifikimi. Fillon me vendosjen e qëllimeve për krijimin e një grafiku rrjedhash për të kuptuar të gjitha funksionet, proceset dhe personelin e përfshirë. Është gjithashtu thelbësore t’i jepet përparësi identifikimit të mangësive të komunikimit dhe përmirësimit të tyre brenda dhe ndërmjet departamenteve të ndryshme. Një zinxhir furnizimi elastik dhe i shkathët ka të gjitha burimet, personelin, teknologjinë, partneritetet dhe proceset në të njëjtën faqe.

Hapi i dytë është përmirësimi i sistemit logjistik, duke identifikuar mundësitë e bashkëpunimit dhe duke konsoliduar aktivitetet logjistike. Për shembull, drejtuesit e menaxhimit dhe shitjeve mund të analizojnë së bashku konkurrencën për të ndërtuar politika për të rritur avantazhin e tyre konkurrues.

Mënyra e tretë është të trajnohet dhe zbatohet një model “biznesi i orientuar nga njerëzit”, ku kompetencat individuale zhvillohen për të lulëzuar në situata me kërkesa të larta. Këtu, departamenti i burimeve njerëzore luan një rol qendror në përputhjen e individëve me përshatjen e duhur të punës. Trajnimi i teknikëve, operatorëve dhe personelit për t’i pajisur ata me aftësi praktike të përshtatura me nevojat organizative janë jetike për fillimin e tyre drejt logjistikës së integruar.

Mënyra e katërt është përforcimi i vazhdueshëm i efektivitetit operacional me mirëmbajtje rutinore për një sistem operacional optimal. Kompanitë zgjedhin zgjidhje të Logjistikës së Integruar për dy arsye kryesore: kosto dhe efikasitet. Ata mund të menaxhojnë faza të shumta në lëvizjen e mallrave nga një burim i vetëm. Logjistika e integruar lejon kompanitë të ofrojnë produkte tek konsumatorët fundorë me kosto dhe efikasitet. Kjo

ndihmon në përmirësimin e përvojës së klientit, ndërkohë që i bën operacionet e biznesit më të shkathët. Ai u lejon kompanive të rrisin produktivitetin e tyre përmes konsolidimit të informacionit dhe thjeshtimit në ekzekutim.

Burimet materiale, rezervat strategjike, nivelet dhe planëzimi i rezervave materiale

Qeveria e Republikës së Shqipërisë siguron burime materiale të mjaftueshme për zhvillimin dhe transformimin e Forcave të Armatosura, duke u fokusuar në sigurimin e atyre burimeve që shkojnë për krijimin e kapaciteteve operacionale, që i bëjnë Forcat e Armatosura të afta për kryerjen e misionit të tyre kushtetues dhe të ndërveprueshme me forcat ushtarake të NATO-s. Gjithë burimet materiale që vihen në dispozicion të FA-së, si nëpërmjet prokurimeve nga buxheti i mbrojtjes, ashtu edhe nga ndihmat e aleatëve dhe të partnerëve, synohet të jenë në përputhje me standardet e NATO-s. Sigurimi i sasisë së mjaftueshme të burimeve të mbrojtjes dhe standardizimi i tyre përfshin të gjitha fushat e mbështetjes logjistike të FA-së, armatimin, ushqimin, veshmbathjen, karburantin, shërbimet e trupës, transporti dhe mirëmbajtja janë fusha të rëndësishme që mbështeten në mënyrë harmonike me burime materiale. Një ndërthurje efektive e sektorit shtetëror me atë privat siguron burime materiale cilësore dhe në kohën e duhur për mbështetjen e objektivave të mbrojtjes.

Rëndësia e krijimit të rezervave strategjike / Furnizimi dhe funksioni i shërbimit

Procesi i Furnizimit me Materiale: (Burimi-Porosi-Marrje-Magazinim-Shpërndarje-Kthim).

Njësitë = Organizata Taktike, ku kërkohet gatishmëria.

Kërkesa = Nevoja për materiale dhe shërbime.

Gjendja = Gjendja e autorizuar e stokut në magazinat e Bat Mb të K K.

Depot / Magazinat = Depot kryesore të mirëmbajtjes dhe furnizimit.

Logjistika e Kthimit = Kanalet e kthimit për riparim në nivelin e kabanoneve. Blerjet = Prokurimi i materialeve dhe furnizimeve të nevojshme (Klasat 1-5).

Në kuptimin më të plotë, logjistika mbulon të gjitha ato aspekte të operacioneve ushtarake që merren me përcaktimin, marrjen në dorëzim, magazinimin, transportimin, shpërndarjen, mirëmbajtjen, shpërnguljen dhe sistemin e resurseve materiale të FA-së.

Rezervat materiale krijohen në funksion të misionit kushtetues të FA-së. Krijimi i tyre mbështetet në kapacitetet e disponueshme të komandave, në buxhetin e mbrojtjes dhe në burimet kombëtare. Ato përdoren gjithashtu për mbështetjen e Forcave të Armatosura dhe popullsisë civile në përballimin e situatave të jashtëzakonshme që shkaktohen nga forca madhore si tërmete, përmytje, epidemi, ndotje të mjedisit etj., në kohë paqeje, krize dhe lufte.

Forcat e Armatosura evidentojnë burimet kombëtare (publike apo private) në interes të misioneve të tyre dhe në përputhje me legjislacionin përkatës, planëzojnë masa konkrete, për përdorimin e tyre në rast nevojë. Rezervat materiale përshkallëzohen sipas kriterëve doktrinore dhe misioneve specifike të njëjrive. Struktura dhe niveli i rezervave materiale si dhe shkalla e gatishmërisë së tyre propozohen nga Këshilli i Ministrave të RSH. Planifikimi i rezervave për furnizim të FA-së, do të jetë sipas kërkesave, ndërsa gjendja e materialeve, transferimi, identifikimi i nevojave dhe ndjekja e ciklit jetësor do të jetë një proces i vazhdueshëm;

Hartimi i konceptit të rezervës materiale për situata të jashtëzakonshme si dhe planifikimi i rezervave për furnizim të FA-së, do të jetë sipas kërkesave, ndërsa gjendja e materialeve, transferimi, identifikimi i nevojave dhe ndjekja e ciklit jetësor do të jetë një proces i vazhdueshëm;

Menaxhimi i burimeve materiale do të vijojë të jetë pjesa më e rëndësishme e misionit të strukturave logjistike të FA-së, të cilat kanë si qëllim sigurimin e kapaciteteve logjistike të domosdoshme për mbështetjen e FARSH brenda dhe jashtë vendit, si dhe minimizimin e rrezikut të krijimit të stoqeve. Ky risk luftohet duke bërë një planëzim të saktë dhe të llogaritur mirë mbi bazën e normave të miratuara.

Burimet materiale në përdorim të FARSH-së do të përdoren me synim përmirësimin e kushteve të jetesës, punës dhe stërvitjes së personelit, në sigurimin e mbështetjes logjistike të domosdoshme për operacionet e FA-së brenda vendit, mbështetjen e trupave që angazhohen në misione/operacione jashtë vendit, në kuadër të NATO-s, transportin strategjik (ajrror, detar, tokësor dhe i kombinuar) për dislokimin dhe ridislokimin e trupave të FARSH-së, etj.

Mbështetja në operacione do të sigurohet edhe me marrëveshje me shtetet e tjera pjesëmarrëse në operacionet e përbashkëta, me agjencitë e mbështetjes të NATO-s, si dhe me kontraktorë vendas.

Furnizimi do të organizohet dhe funksionojë si vijon:

Koncepti bazë i furnizimit bazohet në ditët e furnizimit (DF) për të gjitha klasat. Ai do të realizohet nga lart poshtë deri në nivel force (Komandë Mbështetëse - Komandë Force, ose deri në reparte që janë në vartësi të drejtpërdrejtë nga SHP/MM). Synimi kryesor do të jetë krijimi i kapaciteteve për të përballuar angazhimin e qëndrueshëm (me sigurim të rotacionit të nevojshëm) në kuadër të misioneve ushtarake të NATO-s, me një batalion këmbësorie të përforcuar me elementë mbështetës.

Në nivel Taktik (batalion) do të jetë i kompletuar si vijon: 3 DOS (Ditë Furnizimi) në kompani; 2 DOS (Ditë Furnizimi) në batalion; 2 DOS (Ditë Furnizimi) në Grup-batalion; 23 (Ditë Furnizimi) DOS në Elementët e Mbështetjes Kombëtare (NSE), e cila ngrihet si strukturë nga KM, rast pas rasti sipas misioneve.

Mbështetja në operacione jashtë vendit me kohëzgjatje mbi 30 ditë, do të sigurohet më anë të marrëveshjeve me shtetet pjesëmarrëse në operacionet e përbashkëta, me vendet që janë udhëheqëse (Lead Nation) për mbështetjen logjistike, si dhe duke përdorur marrëveshjet e lidhura nga agjencitë e mbështetjes së NATO-s në operacione.

Forcat e Armatosura mbajnë tre lloj rezervash materiale:

Niveli strategjik. Mbështet operacionet ushtarake të Forcave të Armatosura në nivelin strategjik që kushtëzohen nga objektiva dhe nisma të përcaktuara në strategjinë ushtarake, të cilat kanë për qëllim arritjen e objektivave strategjike politiko-ushtarake. Logjistika në nivelin strategjik merret me mobilizimin, marrjen në dorëzim, mbrojtjen, lëvizshmërinë strategjike dhe përqendrimin strategjik të aseteve logjistike.

Niveli operacional. Përqendrohet në krijimin dhe ruajtjen e linjave të komunikacionit, si dhe mbështetjen e forcës në operacion, sipas prioriteteve të komandantit. Gjithashtu krijon kushtet për shndërrimin e udhëzuesit të nivelit strategjik në sukses të nivelit taktik, duke siguruar lidhje ndërmjet këtyre niveleve. Ajo përfshin lëvizjen në rajonet e detyrave të reparteve dhe personelit, zhvillimin e infrastrukturës, shpërndarjen dhe menaxhimin e rezervave, kontraktimet, shërbimet dhe kontrollin e lëvizjes.

Niveli taktik. Mbështet komandantët e nivelit taktik për realizimin e misionit nëpërmjet sigurimit të mbështetjes me forcat e mjetet organike. Në këtë nivel, funksionet kryesore janë furnizimi, transporti, mirëmbajtja, mbështetja mjekësore, administrimi dhe shërbimet jetësore në mbështetje direkte të trupës për t’i krijuar mundësi asaj të realizojë misionin e ngarkuar. Një logjistikë e suksesshme taktike duhet të sigurojë mbështetjen në kohën dhe vendin e duhur të reparteve që i janë caktuar asaj.

Nga Kujtim BORIÇI

Matura e viti 1974, e shkollës “Skënderbej”, takohet pas 50 vitesh me mallin e ditës së parë, kur ishin djelmosha dhe vajza të reja me flokët e zinj, sytë me shkëlqimin e artë të moshës dhe ndrojtjen e të panjohurve që në rrugëtimin e gjatë të jetës shkollërore do të bëheshin të afërt dhe të dashur si të ishin një familje e madhe. Sa e bukur shoqëria e jetës shkollërore, nga ato që kalojnë kufijtë e sublimes. Edhe sot pas 50 vitesh në sytë e tyre ka mall, respekt dhe dashuri vëllazërore. Tashmë me statusin e gjyshërve për nipërit dhe mbesat, por me shpirtin e përhershëm rinor ata udhëtojnë nga çdo cep i Europës për t’iu bashkuar takimit pas 50 vitesh.

Kishin ardhur familjarisht nga Greqia, Italia e vende të tjera. Të pranishëm dhe mësues e komandues ndër vite të shkollës elitare “Skënderbej”. E pritëm me padurim fundjavën e muajit që shkoi, pasi, siç e kishim lënë, do të takoheshim të gjithë skënderbegasit e vitit 1974, plot gjysmë shekulli nga ajo ditë, kur u diplomuam dhe morëm udhët e shkollimit e jetës... Është e njëjta datë, (29), për kohëzgjatësi dhe e njëjta ditë, (e shtunë), por me një segment kohor, 50 viteve në mes. Vendi i takimit, ishte në orën 10:00, në Sheshin Nënë Tereza, para Korpusit të Universitetit Shtetëror të Tiranës. Sigurisht, kemi kaluar një natë pothuaj pa gjumë, pasi shumë nga ne, kishin dhe 50 vite pa u takuar me njeri-tjetrin. Jo se nuk ishim mbledhur dhe herë të tjera, por këtë radhë, për shkak dhe përvjetorin, shpresonim që të mblidheshim sa më shumë. Dhe e veçanta, ishte se këtë radhë, do të ishim familjarisht, përfshirë dhe mësuesit e mësueset tanë të dikurshëm dhe komanduesit. Por merakun e shqetësimit, do të fashiteshin shpejt. Kishin ardhur të gjithë, me përjashtim të shokëve që kanë rënë në krye të detyrës, janë ndarë natyrshëm nga kjo jetë, apo dhe ndonjëri që për arsye madhore, nuk mundi të jetë në takim.

... Bashkë me Maksim Fejzullari, ish-shok klase në shkollën “Skënderbej”, bashkautor i kolanës shumë-volumëshe “Skënderbegasit ndër vite”, biznesmen dhe mbështetës i aktiviteteve të tilla, ishim ndër të parët që vajtëm në Sheshin “Nënë Tereza”. Takojmë Gëzim Mehmetin, Memo Çelën etj... “...Unë jam një maturë para jush, por nuk mund të mos vija sot këtu...”, - pohon Memo. Koço Pirali, minoritar nga Frashtani i Gjirokastrës, por me banim në Athinë, vjen bashkë me bashkëshorten Efigenin. Po nga Athina ka udhëtuar për të qenë në këtë 50-vjetor dhe Kristo Hysolli me bashkëshorten, Fatmirën. Vijnë me radhë Luan Lamaj nga Fieri, bashkë me bashkëshorten Majlindën dhe djalin e tij; Gjergji Binaj me bashkëshorten, Margarita; Koço Manxhari, me bashkëshorten, Manjola etj... “...Një pjesë të mirë unë i njoh, por ju falënderoj së pari për takime të tilla. Kemi udhëtuar nga Athina me Koçon, me dëshirë e gëzim, për të qenë sot së bashku këtu, në këtë datë të shënuar...”, - pohon Efigeni.

Nisin bisedat, një nga një e në grupe. Nuk janë pak, por 50 vite nga dita e ndarjes, ku shumë nga ish-maturantët, takohen për herë të parë. Histori, kujtime, mall... Avenir Kalaja, skënderbasi i “guinness”-it për gjatësinë, basketbollist i njohur i “Partizanit” e ekipit kombëtar; Luftar Guri, futbollist i ekipit të “Partizanit”, për të rritur dhe trajner i njohur; Lili Stase, skënderbegasi i suksesshëm si drejtues dhe në Ministrinë e Rendit; ish-skënderbegasi Rexhep Sufaj, ushtarak model dhe aktivist i njohur shoqëror; skënderbegasi zemërmadh dhe fjalëmbël, nga Lushnja, Sokrat Prifti; Gjergji Binaj nga Vlora që me gjithë moshën, flokët i ka si 20-vjeçar; Koço Manxhari, nga Gjirokastra, punëtor si ai; sarandjoti Spiri Xholla (ikur në emigrim); vlonjatët Toto Ibraj e Xhelo Hita etj., herë me radhë e herë duke plotësuar njeri-tjetrin, vazhdojnë rrjedhën e kujtimeve...

E pyes Avenir Kalanë:

- Avenir, a të kujtohet dhoma (kapanoni) ku flinim kur ishim Skënderbegas, ku në krevatin që flije të dilnin këmbët jashtë me shumë se dy pëllëmbë!

- Po si jo... Dhe Maksim, ti e Luani më vinit një tabelë kartoni tek këmbët kur isha në gjumë, ku ishte shkruar: “Rrezik vdekje!”... Po dhe ju u kujtohet se si u përgjigjesha kur më pyesnit (shpotitnit) për gjatësinë, ‘sa është temperatura atje lart?’, e unë ua thosha shikoni... - u përgjigji ai...

MOMENTI I VEÇANTE

Sheshi u mbush plot e përplot, fillimisht dhjetëra vetë, (ajo që binte në sy, ishte mosha e njëjtë) e pastaj më shumë. Kjo ra në sy. Vijnë 2-3 automjete policie, të ‘shqetësuar’ për këtë grumbullim pa leje. Mes tyre dhe një nga drejtuesit lokal të policisë. “O, po dhe unë jam skënderbegas, por i një matura disa vite më pas e, do u bashkohem sot në këtë festë...”, - shtoi ai. Kështu u bë.

Në një moment, Maksim propozoi që ashtu siç ishim, të rreshtohemi dhe të bëjmë një foto, në shkallët e godinës universitare. Ashtu bëmë e, disa fotografë nisën të bënin foto. Një komandë e fuqishme “Gatitu, në qendër ndero! Shoku komandant! Matura e vitit 1974, ndodhet e rreshtuar për takimin pas 50 viteve”, e Maksim, na kujtoi se rreshtimi për ‘foto’, kishte tjetër synim. Komandanti i maturës së atij viti, oficeri model, Ylli Themeli, pasi përgjigjet, “Skënderbegas të dashur, ju përshëndes!”, i shoqëruar dhe nga komanduesi Vladimir Kokoneci, u fut në turmë, e bisedat e mallit vazhduan gjatë.

DREKA FESTIVE

Në raste e situata të tilla, është vështirë të përshkruhen emocionet, detajet e copëzat e kujtimeve të shumta. Tashmë ishin mjediset e një lokali luksoz në periferi të Tiranës, mikpritësit e kësaj feste të rrallë. Pas mirëseardhjes, një ‘protokoll’ interesant, bëri që dreka e dollitë të nisin me apelin e klasës së IV-3. Teksa lista e marrë nga arkivi i Ministrisë së Mbrojtjes, lexohej sipas alfabetit (e radhës në regjistra), të pranishmit përgjigjeshin “Këtu!”. Për të rënë në krye të detyrës dhe ata që janë ndarë për shkaqe të tjera nga kjo jetë, në këto 50 vite, u mbajt një minutë heshtje.

“...Ndjehem i lumtur për brezin tuaj të skënderbegasve, që ashtu siç ishit model në shkollë, ishit model dhe në jetë, duke shkëlqyer në fusha të ndryshme, ushtarake, politike, të shkencës, letërsisë, ekonomisë, sportit, diplomaci etj... Por mbi të gjitha, ju keni qenë e jeni atdhetarë, njerëz me vlera dhe të suksesshëm, që keni bërë e bëni gjithçka për vendin, shoqërinë e familjet tuaja. Ju uroj jetë të gjatë, e gjithë të mirat...!”, - tha midis të tjerave

Takohen pas 5 dekadash maturantët ‘Skënderbegas’

Ja sot, jemi këtu bashkë familjarisht, pra një familje e madhe. Rrallë të shohësh kështu, si shoqëria e miqësia e skënderbegasve, e ushtarakëve. Unë, më datë 11 gusht 2024, martoj djalin. Siç jeni këtu, jeni të ftuar në Lezhë, në dasmën tonë!”, - bëri ftesë Nduja.

- Po a i ke marrë leje Marijes (bashkëshortja e tij), apo?, - ndërhyrë njëherazi unë dhe Maksim Fejzullari?

- Ftesa është e Marijes dhe e imja, pastaj, unë po ua kujtoj, se nuk ftohet vëllai në dasmë, po vjen vetë, e di ku e ka vendin...”, - shtoi Nduja.

Në këtë momente, u bë një qetësi, pasoi një mirëkuptim i ndërsjellë, shoqëruar me urimin: “Vëlla, t’u trashëgohet djali!”.

...Sigurisht, jo të gjithë maturantët që janë sot në 50-vjetorin e përfundimit të Shkollës Ushtarake “Skënderbej”, do të udhëtojnë drejt Lezhës në dasmën e Ndues, por një përfaqësi, patjetër...

U kujtuan e vlerësuan dhe mësuesit, Gjylizar Çiço, Dhurata Ylli-Myftiu, Roland Gegprifti, Sami Bogdani, Marije Nano, Hasan Dalti, Zenel Cani, Viktorie Pulaj, Sotir Stavri, Bedri Hankollari, Skënder Shkupi, Bujar Llagami, Shaban Bardhoshi, Melsi Çobani, Ali Neviri, Sanije Tabaku, Rexhep Meta, Sashenka Rino, Ladi Kokoneci etj...

Ylli Themeli: “...Ndjehem i lumtur për brezin tuaj të skënderbegasve, që ashtu siç ishit model në shkollë, ishit model dhe në jetë, duke shkëlqyer në fusha të ndryshme, ushtarake, politike, të shkencës, letërsisë, ekonomisë, sportit, diplomaci etj... Por mbi të gjitha, ju keni qenë e jeni atdhetarë, njerëz me vlera dhe të suksesshëm, që keni bërë e bëni gjithçka për vendin, shoqërinë e familjet tuaja. Ju uroj jetë të gjatë, e gjithë të mirat...”

komandant Themeli. Luigj Colaj, në pamundësi të vinte nga Franca ku jeton, përshëndeti shokët e tij me bisedë me video direkt. Kështu bënë dhe disa të tjerë. U kujtuan e vlerësuan dhe mësuesit, Gjylizar Çiço, Dhurata Ylli-Myftiu, Roland Gegprifti, Sami Bogdani, Marije Nano, Hasan Dalti, Zenel Cani, Viktorie Pulaj, Sotir Stavri, Bedri Hankollari, Skënder Shkupi, Bujar Llagami, Shaban Bardhoshi, Melsi Çobani, Ali Neviri, Sanije Tabaku, Rexhep Meta, Sashenka Rino, Ladi Kokoneci etj...

SURPRIZA NË TAKIM

Pak pasi ish-skënderbegasit e familjet e tyre ishin shtruar në drekën komode në një nga lokalet në periferi të Tiranës, Luan Lamaj, mori leje dhe tha: “Do ju bëj një surprizë, më jepni leje?”. Në moment, nga megafonët e sallës së madhe, ushtuan tingujt e këngës “Matura skënderbegase-1974”, krijuar e kënduar, ditë më ditë, 50 vite më parë, kur matura e skënderbegasve kishte ditën e fundit në këtë shkollë elitë:

“Kur gjethet e pemëve po shtronin qilimin,
Kur dallëndyshtet nisen për shtegtim,
Kur shtatori me uniformë ne na zuri,
Kjo është historia e njohjes, shoku im.

Refreni

Çasti i ndarjes po afron ngadalë,
Dhe ne do ndahemi, jo për gjithmonë,
Kufijve të atdheut, në barrikadë,
Shkollën tonë të dashur s’do e harrojmë.

Edhe u forcua shoqëria jonë,
Kur ne çanim borën në marshim,
Ku ne derdhëm djersën për atdheun tonë.
Kështu shkuan vitet, shkuan shoku im”.

Lot dhe mall në sallë. Kjo këngë zemre, krijuar (tekst, muzikë e interpretim) nga Luan Lamaj, akrobat dhe gjimnast i njohur në shkallë vendi, me Maksim Dhamon, që u mirëprit atë kohë, do të sillte dhe peripeci. “...Ashtu ishte ajo kohë. Kënga u përhap e këndohej kudo, por shpejt do të anatemohej, deri sa u ndalua, sepse u vlerësua si këngë ritmike...”, - kujton pas 50 viteve, Luani.

NJË FTESE E VEÇANTË

Dollitë dhe bisedat e ngrohta, me kujtime e mall, në një çast u ndërpre. Ndue Keqaj, ish-skënderbegas i maturës 1974, me një karrierë të suksesshme në strukturat e Forcave të Armatosura, kërkoi leje të thotë dy fjalë: “..Jemi rritur si vëllezër, por vëllezërit i kishim larg, e bashkë kemi qenë 24 orë pa ndërprerje. E kështu kemi mbetur.

Prof. Asoc. Dr. Bernard Zotaj

Pavarësia e komandave partizane

Po mbushen 81 vjet nga krijimi i Shtabit të Përgjithshëm (SHP) të UNÇSH më 10 korrik të vitit 1943. Në vitet e demokracisë është shfaqur një dukuri që vihet re, edhe pse në raste të veçanta po synon të shmangë apo të zvogëlojë vlerat dhe rolin drejtues të SHP-së në organizimin dhe drejtimin e formacioneve partizane gjatë LANÇ-it. Dihet se në luftën partizane komandat e formacioneve ushtarake në veprimtarinë e tyre kanë pavarësi më të madhe, se ato që veprojnë në front të rregullt. Kjo për arsye se njësitë partizane përhapen në hapësira të mëdha, të shkëputura nga njëra-tjetra, shpesh me mjete ndërlidhje më të prapambetura në pikëpamje të teknikës se formacionet e frontit të rregullt, të cilat kanë komunikim të rregullt me njëra-tjetrën e me komandën eprorë. Ky fenomen vihet re sidomos deri nga mesi i shek. XX. Por, kjo në asnjë mënyrë nuk shman rolin organizues e drejtues të shtabeve të tyre eprorë, e në rastin konkret të SHP-së të UNÇSH-së, në lidhje me komandimin e formacioneve partizane. Gjatë fazës së parë të formacioneve partizane, çeta e batalione, krijoheshin e vepronin brenda një qarku të caktuar dhe veprimtaria e tyre luftarake drejtohej nga Komiteti i Partisë i qarkut. Pati edhe raste kur 2-3 qarqe bashkëvepronin për plotësimin e një detyre të rëndësishme luftarake. Në kushtet e rritjes së formacioneve partizane dhe të përmasave të luftës, në verën e vitit 1943, krijimi i SHP bëhet një detyrë urgjente.

Anëtarët e Shtabit të Përgjithshëm

SHP u zgjodh nga Këshilli i Frontit Nacionalçlirimtar. Rëndësi të veçantë merrte përzgjedhja e anëtarëve të këtij shtabi. Njëri grup përbëhej nga ushtarakë të shkolluar e të karrierës. Anëtarë të tij ishin Spiro Moisiu, Abaz Kupi, Bedri Spahiu, Dali Ndreu. Këshilli i Përgjithshëm Antifashist Nacionalçlirimtar zgjodhi nga ky grup, komandant të shtabit Spiro Moisiun, me gradën e majorit dhe funksionin e komandantit të batalionit në ushtrinë mbretërore. Ai vinte në këtë detyrë me përvojën e një karriere të gjatë, ku spikasin jo vetëm aftësitë e profesionalizmit ushtarak, por edhe dinjiteti e atdhedashuria. Intelktualët përfaqësorë nga Sejfulla Malëshova, Enver Hoxha, Ymer Dishnica, Mustafa Gjinishi e Ramadan Çitaku. Enver Hoxha, që ishte sekretar i parë i PKS-së, zgjidhet në funksionin e komisarit politik të SHP-së. Pastaj vinte treshja simpatike e prijësve popullorë: Haxhi Lleshi, Myslim Peza e Mustafa Xhani. Me autoritetin e respektin që gëzonin në popull, i shndërronin krahinat e tyre Dibrën, Pezën e Martaneshin në baza të fuqishme të luftës së armatosur. Anëtarët e SHP-së formojnë një galeri portretesh, ku secili me veçoritë e veta, me tipare të ndryshme, dalloheshin në tërësi për aktivitet të pasur patriotik e mbartnin një varg kualitetesh në shumë pikëpamje.

Shtab drejtues në rang kombëtar

Krijimin e SHP-së e kushtëzonte, por edhe e favorizonte, si faktori i brendshëm, edhe faktori i jashtëm. Zgjerimi dhe zhvillimi i vullshëm i luftës së armatosur, si dhe rritja e mundësive të formacioneve partizane për të kryer operacione të rëndësishme, kërkonte nga SHP, të plotësonte disa detyra, si dhe të parashikonte perspektivën e zhvillimit të mëtejshëm të luftës. Në planin e jashtëm tërheqin vëmendjen fitoret e mëdha të arritura nga Ushtria Sovjetike në betejën e Stalingradit dhe nga forcat anglo-amerikane në Afrikën e Veriut dhe në Sicili. Në këto rrethana LANÇ-i, si pjesë përbërëse e luftës antifashiste botërore, mundi të bashkërendohej me luftën e popujve pjesëtarë të koalicionit botëror vetëm me pasjen e një shtabi drejtues në shkallë kombëtare. Detyrat e SHP-së ishin shumë-planëshe. Detyra e parë themelore e tij ishte organizimi i UNÇSH-së. Për këtë qëllim u përcaktuan disa parime themelore. Rëndësi iu kushtua parimit të vullnetarizmit. Në kushtet e rritjes së ndërgjegjes kombëtare e të gatishmërisë së masave popullore për të luftuar pushtuesit, zbatimi i këtij parimi kishte baza të shëndosha, çka u shpreh në rreshtimin vullnetar në formacionet partizane të qindra e mijëra luftëtarëve.

Veprimtaria e Shtabit të Përgjithshëm gjatë LANÇ-it

Formacioni i brigadës sulmuese

Në kushtet e luftës partizane, të traditave luftarake të popullit tonë, e të karakterit malor të terrenit, SHP i kushtoi vëmendje ndërtimit të formacioneve të UNÇSH-së, zbatimit të parimit të autonomisë e lehtësisë në lëvizje. Kërkesat e këtij parimi i plotësonte formacioni i brigadës sulmuese. Brigada ishte njësi luftarake operative në dorë të SHP-së, e destinuar për të manovruar në varësi nga situata, e për të plotësuar detyrat luftarake në të gjithë vendin. E përbërë kryesisht prej forcash këmbësorie dhe një sasi të kufizuar artilerie të transportueshme me krahë e me kafshë, brigada kishte lëvizshmëri të lartë dhe i përshtatej terrenit malor. Njëherazi, ajo zotëronte forcë goditëse e mëvetësi veprimi.

SHP tregoi kujdes të veçantë për të gjitha problemet që lidheshin me krijimin e organizimin e brigadave. Anëtarët e SHP kryen drejtpërsëdrejti një veprimtari intensive për kapërcimin e vështirësive që lidheshin me krijimin e tyre. Kjo bëri të mundur që gjatë një periudhe tetë mujore, gusht 1943 - mars 1944, të krijoheshin shtatë brigada sulmuese të komanduara nga Mehmet Shehu, Beqir Balluku, Hushi Spahiu, Nexhip Vinçani, Shefqet Peçi, Tahir Kadare e Gjin Marku, thuajse të gjithë me shkollim ushtarak e me përvojën e pasur luftarake të fituar në betejat e luftës partizane. Procesi vijoi më tej me krijimin gjatë tetë muajve të tjerë, prill - nëntor 1944, të 17 brigadave të reja, gjithsej 24 të tilla. Mbi bazën e këtyre brigadave u krijuan në fazën e tretë të luftës, maj-nëntor 1944, divizionet dhe korparmatat, çka çoi në organizimin e plotë të UNÇSH-së. Nuk ishte e thjeshtë të krijoje e organizoje një brigadë sulmuese. Nuk përfundonte me caktimin e datës, vendit të grumbullimit dhe organizimin e përvurimit të saj. SHP në bashkëveprim edhe me komandat e formacioneve partizane, në ecurinë e krijimit të brigadave, duhej të zgjidhte një varg detyrash. Duhej të sigurohej kompletimi i brigadës me efektiv, të zgjidhej problemi i kuadrit, sigurimi i armatimit e municioneve, një numër pajisjesh, të merreshin masat e nevojshme për stërvitjen, për përgatitjen fizike dhe edukimin e luftëtarëve.

Përpunimi i taktikës së luftimit

Një detyrë tjetër e rëndësishme e SHP-së, ishte përpunimi i taktikës së luftimit, me ndikim të drejtpërdrejtë në ecurinë e veprimtarisë luftarake të formacioneve partizane. Para krijimit të SHP-së, ekzistonte një bazë e mirë e taktikës së luftës partizane. Taktika e luftës u përpunua e u zbatua në zjarrin e betejave me pjesëmarrjen aktive të luftëtarëve të thjeshtë e të kuadrove, të të gjitha rangjeve. Por, pa dyshim, një meritë të veçantë, ka SHP, i cili diti të nxjerrë nga përvoja elementët më pozitivë të taktikës

së luftës, t'i përpunojë në rrjedhën e saj në një kod taktik tepër efektiv, e nëpërmjet udhëzimeve, t'i përgjithësojë e t'i përhapë në radhët e formacioneve të UNÇSH-së. Me organizimin e UNÇSH-së, SHP, jo vetëm përsosi më tej taktikën e luftës partizane të formacioneve të vogla, por përpunoi edhe metodat e përdorimit të grupeve partizane dhe të brigadave sulmuese, çka mundësoi plotësimin e detyrave më të rëndësishme, goditjen e garnizoneve të mëdha të armikut, ndeshjen me formacionet e tij, luftimin për pushtimin e rajoneve të fortifikuara, për mësymjen në qytet etj.

Duke ndjekur ecurinë e veprimtarisë luftarake me trupat gjermane, SHP vuri re aftësitë e këtyre trupave për të përdorur taktikën e luftës kundërpertizane dhe epërsitë që siguruan ata në operacionet e para. SHP reagoi me shpejtësi ndaj këtyre epërsive të artit ushtarak gjerman, evidentoi mangësitë e shfaqura nga disa formacione partizane dhe përcaktoi rrugët për t'iu kundërvënë. Analiza e këtyre mangësive dhe kritika e të metave, ndihmonte të nxirreshin mësim nga të gjitha formacionet partizane. Krahas kritikës së mangësive, SHP bëri përgjithësime me vlera të mëdha për të përsosur më tej taktikën partizane, duke u mbështetur në përvojën që kishin fituar repartet e UNÇSH-së. Për të gjitha këto tipare pozitive të taktikës partizane, SHP jepte udhëzime që të rrënjoseshin fort në praktikën e organizimit e të drejtimin dhe në veprimtarinë luftarake të çdo komande e reparti partizan. Tërësia e urdhrave dhe udhëzimeve të dhëna nga SHP, për taktikën e luftës partizane dhe zbatimi i tyre me krijimtari në fushën e betejës nga formacionet e UNÇSH-së, pati ndikim të fuqishëm në rritjen e efektivitetit të veprimtarisë luftarake. U rritën ndjeshëm përmasat e veprimeve luftarake në kohë e në hapësirë. Luftimet e inkuadruara në një ide të vetme shpesh synojnë t'i shkaktojnë armikut humbje të ndjeshme e të arrijnë çlirimin e zonave e të krahinave të tëra.

Çlirimi i krahinave dhe sidomos lufta për çlirimin e qyteteve, shtroi çështjen e taktikës së luftës ballore, një formë lufte thuajse e panjohur për formacionet partizane. Përballë kësaj gjendje, SHP u tregua tepër i kujdesshëm. Në varësi nga situata dhe objekti i sulmit, SHP vlerësonte si më të përshtatshëm ndërthurjen e dy taktikave. Në operacionet mësymëse për çlirimin e krahinave malore, SHP porosiste komandat e reparteve se edhe pse po përdoreshin gjerësisht metodat e luftës partizane, duhet t'i kushtoni kujdes edhe përvetësimit të elementeve të taktikës ballore. Tipare më të qarta taktika e luftës ballore merrte në veprimet luftarake për çlirimin e qyteteve. Mbështetur në detyrat e shtrura nga SHP për tu hedhur në mësymje për çlirimin e tyre, komandat e njësive përpunuan, përgatitën e stërvitën trupat për luftime në qytete, duke i kushtuar kujdes taktikës së luftës ballore. Goditjet koncentrike, mësymja në ballë të gjerë, ngushtimi shkallë-shkallë i unazës së rrethimit, luftimet vendimtare në brendësi të qytetit etj., sipas porosive të SHP-së u bënë veçori dalluese të veprimeve luftarake. Gjatë luftës për çlirimin e Tiranës, taktika e luftës ballore arriti shkallën më të lartë të saj. Kjo luftë u bazua në planin e hartuar nga komanda dhe SHP, i zbatuar me përpikëri nga komandat e të gjitha rangjeve. Efektivat e UNÇSH-së në një luftë dhëmb për dhëmb me armikun për 19 ditë rresht, manifestuan jo vetëm heroizëm e moral të lartë, por edhe aftësi e mjeshtëri në luftime të afërta, në veprimet luftarake për pushtimin dhe mbajtjen e ndërtesave, të kryqëzimeve e të rrugëve, të objekteve të fortifikuara etj.

Drejtim në formë direktive

Detyrë tjetër tepër e rëndësishme e SHP-së ishte drejtimi i drejtpërdrejtë i veprimtarisë luftarake të njësive të UNÇSH-së. Natyra e luftës partizane është e tillë që kërkon nga komandantët e formacioneve të UNÇSH-së të kenë më tepër pavarësi njësitë që veprojnë në front të rregullt. Për rrjedhojë, edhe urdhrat luftarake SHP nuk i jepte të prerë, por në formë direktive, komandantët e reparteve e të njësive udhëzoheshin të zgjidhnin vetë objektivat që do të godisnin, duke vepruar me shpirt krijues e duke gjetur rrugë e forma sa më efektive për zbatimin e detyrës së dhënë. Pavarësia që u lejohej komandave të formacioneve partizane ishte relative. Në urdhrin e veprimit, atyre u përcaktohej rajoni ku do të vendoseshin e objektivat e armikut në atë rajon, si dhe rrugët e komunikacionit që do të mbanin në kontroll. Segmentin e rrugës ku do të organizonin pritën apo goditjen, forcat që do të përdornin dhe kohën e zënies së pritës, i përcaktonin vetë komandat. SHP u jepte gjithashtu komandave të njësive edhe urdhrin e zhvendosjes në një rajon tjetër në vartësi nga perspektiva e zhvillimit të situatës.

KOLONEL HYSNI GJERGJI

Termi “zonë gri” u krijua nga Komanda e Operacioneve Speciale të Shteteve të Bashkuara dhe u botua në 2015. Koncepti i “zonës gri” është ndërtuar mbi strategjitë ekzistuese ushtarake; megjithatë, teknologjia e informacionit ka krijuar hapësira të reja radikale, të cilat kanë zgjeruar atë që është e mundur. Lufta moderne hibride dhe operacionet e luftës politike ndodhin kryesisht në zonën gri. “Zonë gri” në terminologjinë ushtarake përshkruhet hapësira gjeopolitike ndërmjet paqes dhe luftës, hapësirë në të cilën aktorët shtetërorë dhe joshetërorë përfshihen në konflikt. Përdorimi i termit “zonë gri” është i përhapur në institucionet e sigurisë kombëtare, por nuk ka një marrëveshje universale ndërkombëtare për përkufizimin e zonës gri.

Zona gri përkufizohet gjithashtu edhe si “veprime konkurruese midis, apo dhe brenda aktorëve shtetërorë dhe joshetërorë, të cilët ndodhen në gjendjen e dualitetit tradicional midis luftës dhe paqes. Një element kyç i operacioneve brenda zonës gri, është se ato mbeten nën pragun e një sulmi të armatosur, i cili mund edhe të marrë një përgjigje legjitime ushtarake konvencionale. Ka një përkufizim tjetër që e quan atë si “veprime shtrënguese shtetërore pa luftë” dhe “kryesisht një fushatë joushtarake e veprimtarisë njerëzore në të cilën shtetet përdorin burimet kombëtare për të detyruar qëllimisht shtetet e tjera të veprojnë në përputhje me interesat e tyre. Qendra për Studime Strategjike dhe Ndërkombëtare e përkufizon zonën gri si “arenën e kontestuar diku midis kërcënimit për luftë dhe luftës së hapur”. Sekretari britanik i Mbrojtjes Ben Wallace e quajti zonën gri “tokë e harruar midis paqes dhe luftës”. Sipas Vincent Cable, shembuj të aktiviteteve të zonës gri përfshijnë minimin edhe e zinxhirëve industriale ose furnizimet me naftë dhe gaz, pastrimin e parave dhe përdorimin e spiunazhit dhe sabotimit. Sipas Lee Hsi-ming “konflikti i zonës gri karakterizohet nga përdorimi i kërcënimit të forcës për të krijuar frikë dhe pasiguri”.

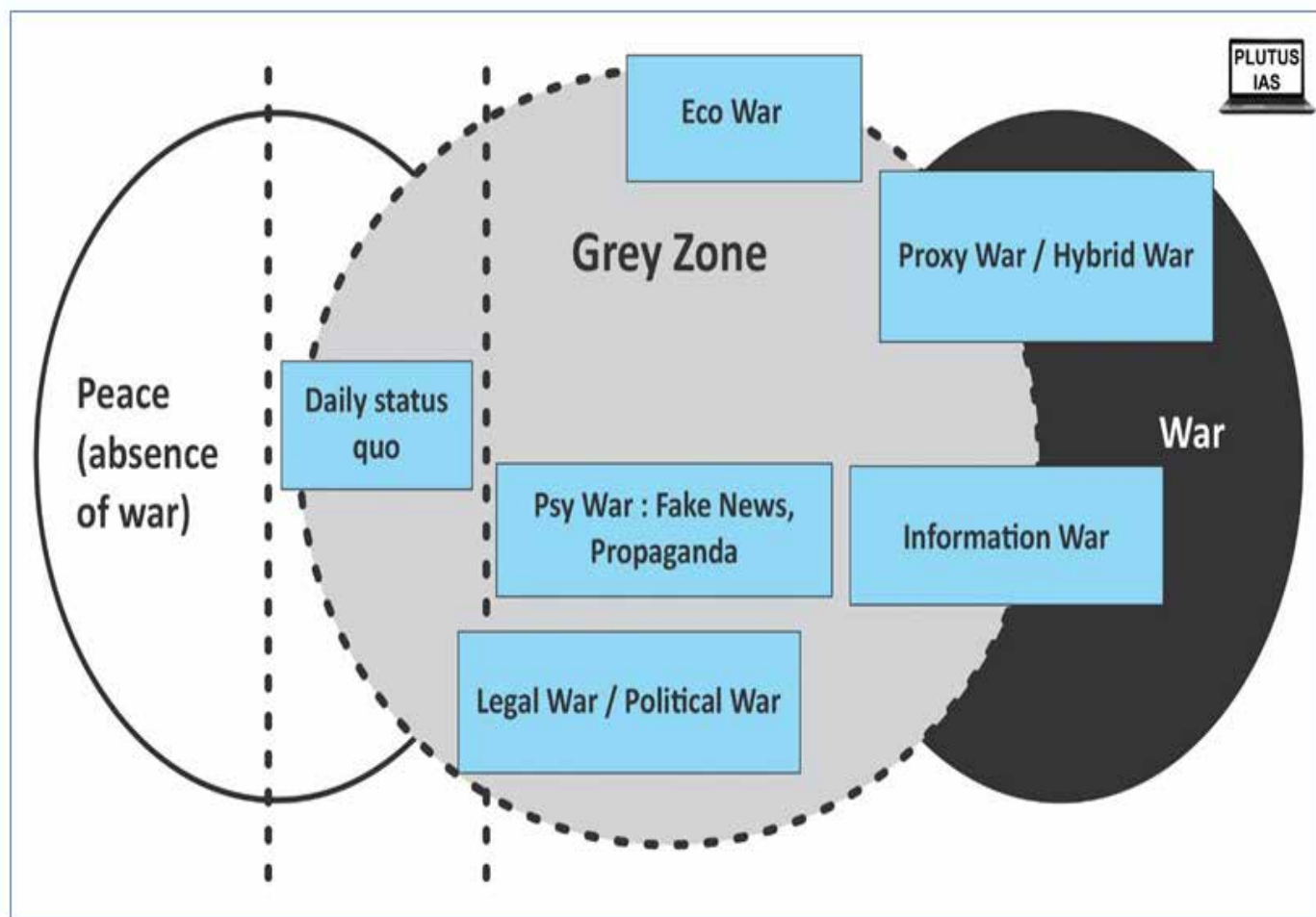
Në fund të viteve 2010, Kina e përshkallëzoi luftën e zonës gri me Tajvanin në një përpjekje për të detyruar bashkimin me të. Rojës Bregdetare të Tajvanit i është dashur të zgjerohet me shpejtësi për të përballuar sfidën në rritje të zonës gri, të krijuar nga Pekini. Operacionet e zonës gri të Kinës kundër Tajvanit në fushën detare kanë për qëllim të krijojnë praninë nga njëra anë si dhe duke ruajtur mohimin e besueshëm, për mos ndërhyrje shtetërore. Përgjithësisht shtetet jodemokratike mund të veprojnë në mënyrë më efektive në zonën gri, pasi ato janë shumë më pak të kufizuara nga ligji dhe rregullatorët e brendshëm. Mund të jetë gjithashtu shumë e vështirë për shtetet demokratike që t’u përgjigjen kërcënimeve të zonës gri, sepse sistemet e tyre ligjore dhe ushtarake janë të orientuara drejt shikimit të konflikteve përmes ndjenjës së zgjidhjes paqësore të tyre. Kjo mund t’i shtyjë shtetet demokratike ose të reagojnë në mënyrë drastike ose të mos reagojnë ushtarakisht fare, kur përballen me një sfidë të zonës gri.

Një tipar i mosmarrëveshjes është rivaliteti në rritje i fuqive të mëdha në rajon midis Shteteve të Bashkuara dhe Kinës. SHBA i sheh aktivitetet e Kinës në Arktik si një kërcënim për interesat e saj ushtarake. Ngrohja globale ka krijuar rrugë të reja detare që është ideale për Kinën pasi anijet e saj tregtare mund të reduktojnë kostot e transportit dhe të anashkalojnë ngushticat e Malacca-s të monitoruara nga SHBA. Në vitin 2018, Kina e quajti veten një shtet “afër Arktikut” dhe ka dërguar anije me teknologji gjithnjë e më të sofistikuar në rajon, duke rritur shqetësimet mbi mundësinë përdorimit të tyre të dyfishtë. Kina i ka minimizuar këto shqetësime dhe thotë se nuk po kryen kërkime ushtarake. Rebecca Pincus dhe Walter Berbrick kanë thënë se Arktiku po shfaqet si kufi për aktivitetet e zonës gri dhe se aktorët e lidhur me shtetin kinez po përdorin dy teknika kryesore: investimi strategjik në infrastrukturë dhe burime që mund t’i shërbejnë ushtrisë ose sigurisë, dhe kërkime shkencore që mbështesin interesat ushtarake.

Kina ka flotën më të madhe në botë dhe e ka përdorur një pjesë të saj si “milici detare” për të mohuar zyrtarisht pretendimet e saj

“ZONA GRI”

Hapësira në mes paqes së brishtë dhe luftës së mundshme

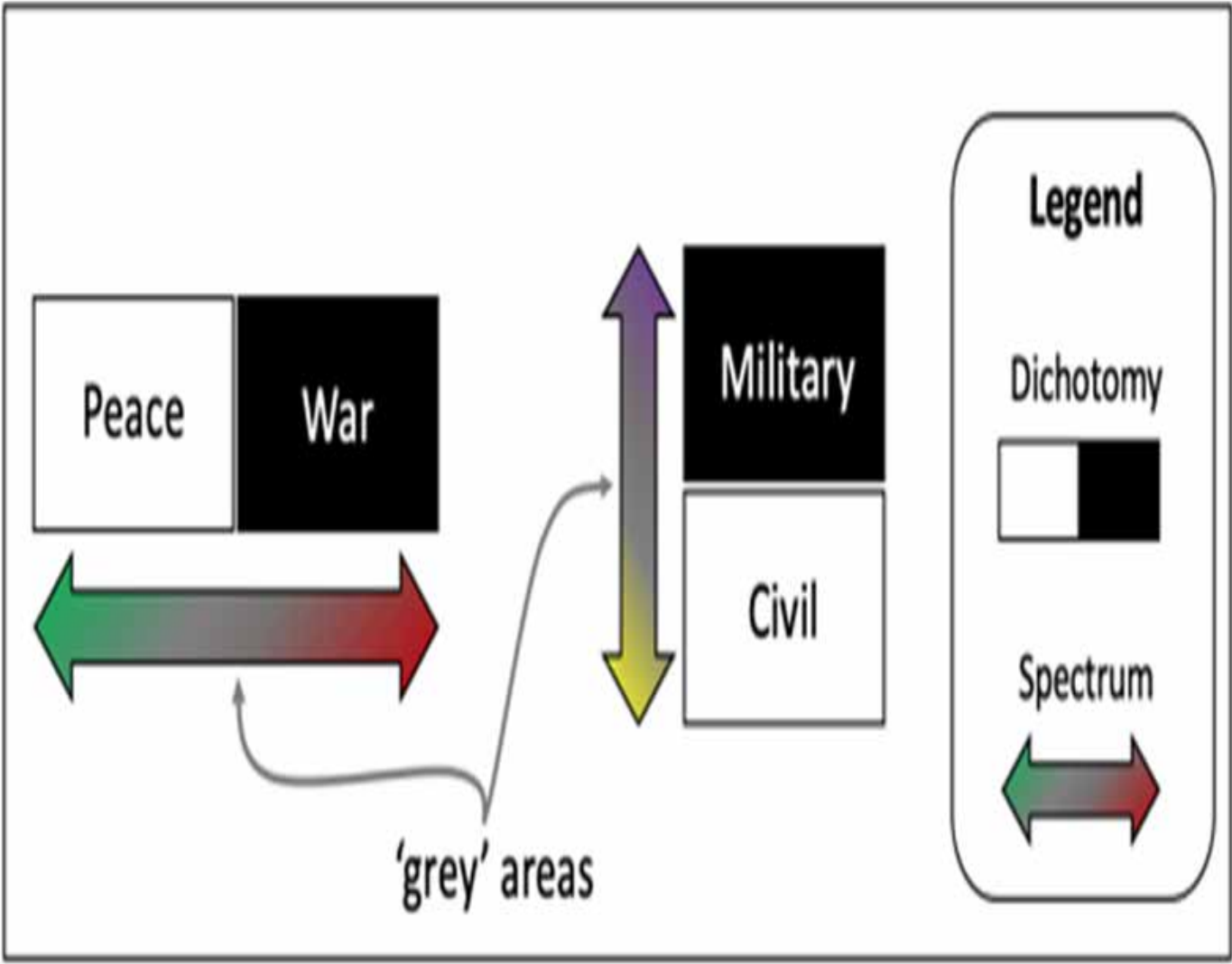
● “Zonë gri” në terminologjinë ushtarake përshkruhet hapësira gjeopolitike ndërmjet paqes dhe luftës, hapësirë në të cilën aktorët shtetërorë dhe joshetërorë përfshihen në konflikt. Përdorimi i termit “zonë gri” është i përhapur në institucionet e sigurisë kombëtare, por nuk ka një marrëveshje universale ndërkombëtare për përkufizimin e zonës gri.

për sovranitet në Detin e Kinës Jugore. Si pjesë e përpjekjeve, Kina ka ndërtuar objekte ushtarake në shkëmbinj dhe ishuj në zonat e diskutueshme. Megjithatë pretendimet e Kinës për Detin e Kinës Jugore u anuluan në vitin 2016 nga një gjykatë ndërkombëtare, ajo e ka dyfishuar përpjekjen e saj, duke forcuar “milicinë e saj të peshkimit” për të mbrojtur përpjekjet në ndërtimin e ishujve, si dhe për të ngacmuar anijet e huaja. Përfshirja e milicisë kineze të peshkimit në operacionet “grey zone” së bashku me zgjerimin e në madhësi dhe burime, ka bërë që vendet fqinje dhe SHBA-të, të rrisin prezencën e tyre ushtarake në Detin e Kinës Jugore.

Milicia në hierarki i përgjigjet majës së burokracisë ushtarake të Kinës dhe Presidenti Xi Jinping e ka inkurajuar atë të ndihmojë në forcimin e interesave të vendit në Detin e Kinës Jugore. Milicia operon në bashkëpunim të ngushtë me Rojet Bregdetare Kineze dhe Marinën Kineze. Prandaj është përshkruar si “Forca e Detit të Tretë” të Kinës dhe është përcaktuar si një “forcë e organizuar nga shteti, e zhvilluar nga shteti dhe e kontrolluar nga shteti”. Ajo vepron nën një zinxhir komandues ushtarak për të kryer aktivitete të sponsorizuara nga shteti kinez. Forca e milicisë kineze të peshkimit qëndron në natyrën e saj hibride, pasi përdorimi i anijeve të peshkimit

dhe peshkatarëve të zakonshëm, i ka lejuar Kinës të mohojë lidhjen e drejtpërdrejtë me milicinë. Për shkak të mohimit të besueshëm që milicia i ofron qeverisë kineze, ato janë quajtur “burrat e vegjël blu” të Kinës nga studiuesit amerikanë Andrew Erickson dhe Connor Kennedy. Ky emërtim është në analogji për “burrat e vegjël të gjelbër” të Rusisë gjatë aneksimit hibrid të Krimesë në 2014. Statusi në dukje civil i milicisë kineze dhe aftësia në rritje e operacioneve të saj, e lejon Kinën të dobësojë sfiduesit e saj pa nisur një luftë konvencionale. Në një situatë kërcënimi, kombet e dobëta mund të hezitojnë të ndeshen me milicinë nga frika e një përgjigjeje nga Kina, ndërsa kombet e fuqishme do të hezitojnë të përballen me milicinë për shkak të “prishjes” së lidhjes pozitive me qeverinë kineze. Kina e ka krijuar dhe përdorur milicinë e saj detare për të mbështetur pretendimet e saj në Detin e Kinës Jugore, si një ndër forcat më pak të financuara, më pak të organizuara dhe shpesh më pak profesionale nga forcat që janë punësuar për këtë qëllim.

Që nga viti 2015, SHBA ka kryer operacione të lirisë së lundrimit për të sfiduar pretendimet territoriale të Kinës ndaj Detit të Kinës Jugore. Shtetet e Bashkuara e justifikojnë këtë me arsyetimin se ata mbështesin të drejtën e të gjitha vendeve për të lundruar lirshëm

në det të hapur. Krista Wiegand dhe Hayoun Jessie Ryou - Ellison, kanë thënë se duke pasur parasysh statusin e SHBA-së si udhëheqëse e rendit të bazuar në rregulla, ajo mund të vazhdojë të justifikojë praninë e saj ushtarake për të promovuar lirinë e lundrimit, mbrojtjen e aleatëve dhe partnerëve të saj të sigurisë dhe të tyre. Studiuesi Walter Mead ka argumentuar se shtetet revizioniste si Kina e kanë përdorur luftën e “zonës gri” për të minuar rendin ndërkombëtar të udhëhequr nga SHBA-të. Kina i shikon aktivitetet e zonës gri si zgjerime natyrore të mënyrës sesi vendet ushtrojnë pushtetin dhe rekomandon që SHBA-ja të zhvillojë diskutime me aleatët dhe partnerët kryesorë për të kuptuar më mirë shqetësimet, përgjigjet dhe nevojat e tyre.

Në një rajon tjetër të botës, që nga viti 2019, ka pasur një konflikt të vazhdueshëm midis Iranit dhe Izraelit, i cili ka shpikur “Luftën në hije” të emërtuar nga studiues të marrëdhënieve ndërkombëtare. Irani dhe Izraeli kanë akuzuar njëri-tjetrin për kryerjen e taktikave klandestine kundër njëri-tjetrit, siç janë sulmet me dronë, të cilat kanë shkaktuar shumë shqetësime në ngushticën e Hormuzit dhe Bab el-Mandeb. Irani dyshohet se është i përfshirë në aktivitete në zonën gri, në Ngushticën e Hormuzit dhe Bab el-Mandeb, ku ka pasur incidente të shumta të sulmeve me mina, sulme me dronë, sabotim dhe anije që janë ndaluar. Sulmet dhe pasiguria si në Ngushticën e Hormuzit ashtu edhe në Bab el-Mandeb shkaktojnë dëm të madh ekonomik global pasi të dy vendet janë strategjikisht të rëndësishme për furnizimin global me naftë. Kjo do të thotë se shumë kombe dhe kompani të transportit detar, janë të interesuara të mbrojnë anijet nga sulmet. Rrjedhimisht, kjo ka çuar në rritjen e masave të sigurisë dhe monitorimit në rajone nga shtete si SHBA-të dhe Arabia Saudite, por edhe kompani private të transportit detar.

Ngushtica e Hormuzit luan një rol të rëndësishëm në ekonominë globale, pasi afërsisht një e katërta e naftës botërore transportohet përmes kësaj hapësire. Për shkak të rëndësisë, disa analistë kanë frikë se një barrikadë detare nga Irani, ose një konflikt ushtarak do të shkaktonte një ndërprerje masive në furnizimin global të naftës, duke i bërë çmimet jashtëzakonisht të larta derisa anijet të jenë në gjendje të vazhdojnë të lundrojnë nëpër ngushticë pa u sulmuar. Kjo ndodhi edhe në vitet 1980 në Luftën e Tankerëve midis Irakut dhe Iranit ku kombet kryen sulme të shumta mbi anijet që trafikonin naftë ose në Iran ose në Irak.

Në vitet e fundit, ka pasur sulme të shumta që kanë ndodhur në Gjirin Persik pranë ngushticës, duke përfshirë një sulm të supozuar me silur në një anije me flamur të ishujve Marshall dhe një sulm me dy mjete shpërthyes drejt një anijeje me flamur të Panamasë në vitin 2019. Për më tepër, ka shumë raste sulmesh sabotazhi dhe madje një rast me një cisternë naftë me flamur britanik që u ndalua nga Irani. Ekspertët besojnë se Irani nuk ka kapacitetin për të bllokuar

ngushticën e Hormuzit, se është e mundur që Irani do të trondiste çmimet globale të naftës, duke sabotuar cisternat në ngushticë me mina raketa të vogla kundër anijeve etj. Ekspertët argumentojnë se Irani do të arrijë të vazhdojë të ngacmojë dhe të kryejë sulme të vogla, pa krijuar një luftë të plotë as me SHBA-në dhe as me vendet e koalicionit arab. Për industrinë e transportit detar, këto sulme çuan në rritje masive në normat e sigurimit dhe çmimet e naftës. Si përgjigje, kompanitë e transportit detar përdorin metoda të ndryshme për të manovruar kërcënime të tilla, duke punësuar ekspertë të paarmatosur të sigurisë. SHBA, MB, Arabia Saudite, Emiratat e Bashkuara Arabe dhe vende të tjera kanë krijuar një koalicion detar për të mbajtur mbikëqyrjen detare dhe për të komunikuar me anijet tregtare si një mjet për të eliminuar këto kërcënime.

Bab el-Mandeb ka rëndësi gjeostrategjike për tregtinë globale për shkak të lidhjes midis Detit të Kuq dhe Oqeanit Indian. Ngushtica sot shërben si një rrugë detare thelbësore për shumë cisterna naftë për shkak të përmasave të vogla të ngushticës, duke e bërë kështu transportin dhe tregtinë ndërkombëtare një objektiv të lehtë për taktikat e luftës në zonën gri. Taktika të tilla përfshijnë raketa, bomba, mina detare, varka vetëvrasëse dhe pajisje shpërthyes të telekomanduara. Bab el -Mandeb shërben si një rrugë shumë strategjike për gazin natyror dhe naftën dhe një lidhje kryesore për tregtinë detare të Evropës dhe Azisë. Në dekadat e fundit, ujërat pranë Bab el-Mandeb kanë qenë një zonë jashtëzakonisht e rrezikshme për tregtinë ndërkombëtare me shumë anije që sulmohen nga piratët ose grupet terroriste. Megjithatë, vitet e fundit këto kërcënime janë zvogëluar, por në vend të kësaj janë zëvendësuar me përshkallëzimin e luftës civile në Jemen me forcat qeveritare që luftojnë kundër forcave Houthi të mbështetura nga Irani.

Sipas SHBA-së, Irani i ofron mbështetje financiare, trajnime dhe pajisje materiale si dronë, raketa dhe bomba. Houthi-t shihen si kërcënimi më i madh i sigurisë për lundrimin në ato ujëra me sulme të shumta, si sulmi ndaj dy cisternave naftë saudite në vitin 2018, një sulm vetëvrasës me varkë mbi një cisternë me flamur spanjoll në vitin 2016 dhe një sulm me granatë me raketa në një cisternë me flamur Tuvalu në vitin 2016. Për më tepër, Houthi-t kanë vendosur mina detare që kanë shpërthyer në anije mallrash tregtare si dhe në anije peshkimi lokale.

Që nga viti 2019, ka një “Luftë në hije” midis Izraelit dhe Iranit në ujërat pranë Bab el-Mandeb dhe ngushticës së Hormuzit, ku ka pasur një sërë sulmesh “greyzone” me mina detare, sulme me raketa dhe sulme me dronë kundër anije tregtare. Irani është akuzuar për sulmimin e anijeve tregtare dhe kontejnerëve izraelitë. Izraeli dyshohet se është i përfshirë në sulmet e zonës gri kundër cisternave iraniane që shkojnë për në Siri. Përveç kësaj, një anije detare iraniane u sulmua gjithashtu nga Izraeli në 2021 me

pretendimet se anija iraniane po mbështeste rebelët Houthi, ndërsa iranienët pretenduan se anija ishte përdorur për të luftuar piraterinë. Ndërsa Irani dhe Izraeli janë ndërluftuesit kryesorë, vende të tjera si SHBA-ja, Britania e Madhe dhe Siria janë gjithashtu të përfshira, pasi Irani vazhdon përpjekjen për të dërguar naftë në Siri pavarësisht embargoes së naftës së SHBA dhe BE-së. Irani është i varur nga kalimi i sigurt përmes Bab el-Mandeb dhe Kanalit të Suezit. Me flamur iranian rrezikon të kapet nga Britania e Madhe nëse ata përpiqen të dërgojnë naftë në Siri, duke hyrë në ngushticën e Gjibraltarit, gjë që ndodhi në vitin 2019, kur cisterna me flamur iranian “Grace 1” po transportonte rreth 2 milionë fuçi naftë në Siri, por u ndalua nga MB. Cisterna u lirua një muaj më vonë me kushtin që anija të mos lundronte për në Siri.

Si përgjigje ndaj luftës së Izraelit ndaj Hamasit që nga tetori 2023, forcat Houthi kanë intensifikuar sulmet e tyre ndaj anijeve në Detin e Kuq me dronë dhe raketa. Rebelët kanë rrëmbyer gjithashtu një anije. Si rezultat, firma të shumta nga industria e transportit detar, duke përfshirë “Maersk” dhe Kompaninë Mesdhetare të Transportit, deklaruan se anijet e tyre do të shmangnin lundrimin në atë zonë. Shtetet e Bashkuara kanë akuzuar Iranin se është përfshirë në planifikimin e operacioneve të forcave Houthi. Irani ka mohuar çdo përfshirje. Sipas SHBA-së, sulmet e Houthi-ve ndikojnë shumë në tregtinë ekonomike globale pasi 10-15% e anijeve globale në botë kalon përmes Detit të Kuq. Si përgjigje, SHBA-ja ka formuar Operacionin “Prosperity Guardian” (OPG) me qëllim mbrojtjen e lirisë së lundrimit dhe tregtisë detare në Detin e Kuq. Shtetet e Bashkuara deklarojnë se OPG do të shërbejë si një operacion sigurie shumëkombëshe, duke formuar një koalicion të vullnetarëve me më shumë se 20 vende për të kundërshtuar sulmet e Houthis.

Ajo që i bën këto sulme pjesë të luftës së zonës gri është se është ligjërish e vështirë të vërtetohen akuzat se Irani qëndron pas sulmeve direkte dhe indirekte, në gjykatat ndërkombëtare. Procedurat ligjore varen nga provat përfundimtare të një sulmi të armatosur në mënyrë që shteti i flamurit i sulmuar të pretendojë të drejtën për vetëmbrojtje sipas nenit 51 të Kartës së OKB-së. Minat e detit janë të lehta për t’u fshehur, gjë që e bën të vështirë për një shtet, të provojë se ata ishin në shënjestër të veçantë për këtë sulm. Si i tillë, ka pasur një rast kur SHBA-ja nuk ishte në gjendje të provonte se Irani ishte pas një sulmi me minë detare, pavarësisht dëshmime se mina ishte prodhuar në Iran. Përfshirja e rebelëve Houthi i ndërlikon gjërat më tej, sepse neni 51 i Kartës së OKB-së dikton të drejtën e një shteti për vetëmbrojtje, por karta nuk merr parasysh veprimet e kryera nga aktorë privatë dhe mercenarë. Si e tillë, kjo i pengon shtetet neutrale që ta akuzojnë Iranin përgjegjës, pasi sulmet shpesh kryhen nga Houthis për të cilët Irani nuk mban asnjë përgjegjësi. Më 1 prill 2024, pati përshkallëzim të marrëdhënieve kur Izraeli bombardoi ambasadën iraniane në Damask dhe vrau dhe 16 persona, duke përfshirë Mohammad Reza Zahedi, një komandant i Forcave Quds, pasi dyshohet se po zhvillonin takim me udhëheqësit militantë palestinezë në kohën e sulmit. Në 13 prill, Hezbollahu sulmoi Izraelin jugor me rreth 40 raketa. Izraeli u përgjigj duke bombarduar një vend të prodhimit të armëve të Hezbollahut në Liban. Më vonë, Irani sulmoi Izraelin me rreth 300 dronë dhe raketa të shumta balistike, nga të cilat vetëm 3 arritën të depërtonin “iron dome” dhe dëmtuan lehtë bazat ajrore Nevatim dhe Ramon.

Koncepti i konflikteve ose luftës në zonën gri është i ndryshëm nga koncepti i luftës hibride, edhe pse të dyja janë të lidhura ngushtë pasi në epokën moderne shtetet më së shpeshti aplikojnë mjete jo konvencionale dhe teknika hibride në zonën gri. Megjithatë, të dy konceptet e strategjive të “luftës hibride” dhe “zonave gri” ndërtohen rreth idesë së ekzistencës së një shteti të ndërmjetëm midis paqes dhe konfliktit të armatosur ndërkombëtar dhe jo ndërkombëtar. Shumë nga mjetet jo konvencionale të përdorura nga shtetet në zonën gri, të tilla si fushatat propagandistike, presioni ekonomik dhe përdorimi i subjekteve jo shtetërore nuk e kalojnë pragun në agresion të formalizuar në nivel shtetëror. Sulmi terrorist i Bënjës, në shtator 2023, është përgatitur, subvencionuar, trajnuar dhe mbrojtur nga strukturat shtetërore të Beogradit, duke qenë “gri zona” më e rrezikshme e rajonit. “Zonë gri” tjetër në rajon, unë vlerësoj se është edhe Himara, e cila artificialisht mbahet nën presionin diplomatik jo proporcional të Athinës. Greqia mbron dhe vlerëson një kandidat që vjedh zgjedhjet, që dënohet për armëmbajtje pa leje dhe që dhunon simbolet kombëtare shqiptare, të vërtetuara të gjitha këto me vendime gjyqate. Diplomacia dhe politika shtetërore greke në mënyrë të paarsyeshme, investon një hidraulik shqiptar me shtetësi greke, të zgjidhet deputet i parlamentit evropian, duke e demonstruar dukshëm një projekt të një kauze të vjetër në një “gri zone” afatgjatë.

IN MEMORIAM

Bejkush Birçe lindi më 13.02.1943, në Bolenë të Vlorës.

Karriera si sportist: Vitet 1958 -1962 not, basketboll, volejboll e futboll në Vlorë dhe Tiranë.

Karriera si trajner:

“Partizani” 1971-1972, dhe 1978-1984.

“Naftëtari” 1972-1975.

“Flamurtari” 1975-1978, dhe 1996.

“Teuta” 1984-1987, dhe 1998.

“Dinamo” 1987- 1991, dhe

Ekipin Kombëtar 1991-1994.

Trofe të fituar: Me “Partizanin”, titullin kampion në vitin 1979 dhe 1981, dhe Kupën në vitin 1980. Me “Dinamon” dy Kupa 1989, 1990, titullin kampion 1990, dhe Superkupën në vitin 1990.

Karriera në organet drejtuese: Zëvendës President i FSHF-së, në vitet 1998 -2001, dhe në vazhdim Kryetar I.

Vlerësime: Medaljet “Nderi Futbollit Shqiptar” - FSHF dhe “Mjeshtër i Madh” -Presidenti Republikës.

Bejkush Birçe, gjatë kohës që ishte pedagog në shkollën ushtarake “Skënderbej”, dhe pas karrierës që kishte pasur si sportist i “Flamurtarit” dhe i “Partizanit”, mori një propozim të veçantë që ai nuk e besoi fillimisht.

Në një nga intervistat e dhëna i madhi Bejkush Birçe do të shprehej: “Në vitin 1971 më thanë se isha emëruar trajner i “Partizanit”. Kujtova se bënin shaka me mua. Nuk e besova për një farë kohe. Vetëm kur më merr në telefon Ministri i Mbrojtjes i asaj kohe, Beqir Balluku, pasi më uroi për detyrën e më thotë të shkoja te “Partizani”, e besova. Ishte një detyrë shumë e rëndësishme të ishe trajner i parë i “Partizanit”, në atë kohë. Por edhe një detyrë shumë e vështirë. Sapo kishte mbaruar sezoni dhe para kishim Kupat e Europës”.

Si çdo trajner në eksperiencën e parë, i gjendur në një ambient të ri, por jo të huaj, Bejkush Birçe u detyrua të përballej me vështirësi. Ishte koha e Panajot Panos, e Loro Boriçit etj. Ai tha se pati konfrontime me njerëz të klubit dhe me disa lojtarë gjatë ecurisë, apo drejtues të Ministrisë së Mbrojtjes, pasi kishte nga ata që e kishin paragjykuar që në fillim, se si trajner pa përvojë nuk ishte ai njeriu i duhur për të drejtuar një ekip elitari, si “Partizani”.

“Ishin edhe këto arsye që Partizani nuk kaloi atë vit një sezon të mirë. Pas tërë peripecive që përjetova, për të shmangur konfrontime, pa mbaruar ende sezoni shkova në Ministri dhe kërkova dorëheqjen. U thashë se disa gjëra nuk mund të fshihen dhe kam duruar që jam sot këtu, por isha i bindur se ishte momenti i largimit tim. Pasi mu pranua dorëheqja dhe nuk më është bërë asnjë vërejtje, u riktheva në detyrën e mëparshme, si pedagog te shkolla ‘Skënderbej’. Por u largova krenar se i solla “Partizanit” në atë sezon disa lojtarë që lanë gjurmë të thella si Kujtim Dalipi, Sefedin Braho apo Uran Xhafaj”.

Birçe i kishte spikatur si të rinj të talentuar në Vlorë apo Gjirokastër dhe i propozoi ata që të vinin ushtarë në Tiranë, me qëllim që t’i merrte “Partizani”. Ata shkëlqyen edhe pas kthimit te “Luftëtari” dhe “Flamurtari”.

Bejkush Birçe pa mbyllur mirë ende një sezon largohet si trajner i “Partizanit” dhe vazhdoi detyrën e mësimdhënies, deri në vitin 1975. Dhe në këtë kohë një ofertë tjetër për trajner do t’i ndryshonte sërish rrjedhën e jetës së tij. Mori propozimin për të drejtuar “Flamurtarin” e Vlorës.

“U mendova gjatë, sepse nuk ishte i lehtë rikthimi. Por më bindën në Vlorë, edhe disa miq e vendosa të rikthehesha. Kërkova kohë dhe për tre vjet arrita të reformoja tërë skuadrën. Lojtarët që shkruan historinë e “Flamurtarit” në Kupat e Europës, në fund të viteve ’80, i pata seleksionuar falë një pune voluminoze. Në sezonin që “Flamurtari” po jepte frytet e para të punës, falë atij brezi të artë që krijuam, më vjen një thirrje për t’u paraqitur në Ministrinë e Mbrojtjes”. Dhe për Bejkush Birçen në fund të viteve ’70 ka ardhur momenti i një epoke tjetër. “Kur u paraqita në Ministrinë e Mbrojtjes, sipas rregullave që ata kishin, mu dha direkt urdhri: “Je emëruar trajner i ‘Partizanit!’”. I befasuar, ai nuk e pranoi detyrën e propozuar. Nga eksperiencia e tij e parë, Ministria e Mbrojtjes ndoshta për këtë arsye detyrën e re ia kishte dhënë edhe me tonin e një urdhri. Pas kthimit në Vlorë, i ndërgjegjshëm se “urdhrrat” e ushtrisë nuk mund të thyheshin, por edhe me sugjerimet e miqve pranoi të rikthehej sërish në Tiranë e të bëhej trajner i “Partizanit”, edhe pse jo me optimizëm. Kjo eksperiencë zgjati pesë sezone.

Lamtumirë legjendë e futbollit shqiptar Bejkush Birçe!

“Pas kthimit iu futa punës. Gjeta një ekip të mirë dhe e rindërtova. Fitova dy tituj kampion radhazi (’79 dhe ’81) si dhe një kupë. Eksperiencia e dytë shkoi shumë mirë”.

Përballjet e para Europiane dhe sukseset e Bejkush Birçes

Edhe pse ishte kohë e vështirë dhe Shqipëria ishte e izoluar prej regjimit, nën drejtimin e Bejkush Birçes, “Partizani” arriti të shkruante historinë në Kupat e Europës. Suksesi i parë ndërkombëtar ishte fitimi i Kupës Ballkanike, kur të kuqtë mposhtën skuadrat më të mira të gadishullit, përfshirë edhe ato të ish- Jugosllavisë. Në eksperiencën e dytë si trajner i “Partizanit”, Birçe përveç titujve të parë kampionë si trajner kujton përballjet Europane me skuadra që ishin kampione të Kupave të Europës në edicionet e kaluara, si “Celtic”, apo “Malmo”, ndaj të cilave fiton dhe barazon në Tiranë, pavarësisht se eliminohet me shumë vështirësi në ndeshjet e kthimit. E njëjta histori përsëritet edhe në përballjen e tretë ndaj “Austriës” së Vjenës, skuadra që në atë kohë kishin shkruar historinë e tyre në kontinent. “Celtic” erdhi në Tiranë si kampione dhe “Malmo” nën-kampione e Europës, ose e krahasuar sot, sikur një ekip shqiptar të fitonte ndaj “Real Madrid-it”. Në eksperiencën e dytë si trajner i “Partizanit”, ai e riktheu ekipin kryeqytetas dy herë radhazi te titulli kampion dhe i siguron një trofe kupe, në finale me Labinotin e Elbasanit, ekipi që shkroi historinë në fillim të viteve ’80, kur edhe siguroi titullin e parë kampion me një brez të artë lojtarësh.

1970, “Partizani” shpallet Kampion Ballkani; 1979 – 1980, Kupa UEFA “Partizani” - “Celtic” (1-0, 1-4); 1980 – 1981, Kupa e Kupave “Partizani” - “Malmo” (0-0, 0-1); 1981–1982, Kupa e Europës “Partizani” - “Austria”, Vjenë (1-0, 1-3)

Prapaskenat e humbjes së titullit në Kavajë...

lamtumirë “Partizanit”!

Në fillim të viteve ’80, Bejkush Birçe po drejtonte Partizanin me sukses, si në garat kombëtare, ashtu edhe në ato ndërkombëtare. Por si çdo eksperiencë tjetër, edhe ajo pati problemet e saj. “Partizani” po përgatitej për Kupën Ballkanike. Bejkush Birçe dërgon listën me lojtarë dhe me stafin, që do të pajiseshin me viza, për udhëtimin jashtë. Por lista e tij nuk miratohet. Në klub vjen një listë tjetër, ku i mungonin disa emra, nga stafi i propozuar prej Bejkush Birçes, mes të cilëve emrat e ndihmësit të tij në stol, ish-sulmuesi legjendar Panajot Pano, apo dhe mjekut të paharruar, Ali Kastrati. Bejkush Birçe refuzon

të udhëtojë me ekipin për arsye se nuk ndodheshin emrat që ai kishte propozuar dhe askush nuk kishte të drejtën të propozonte emra të tjerë. Alarm në Ministrinë e Mbrojtjes. Ai thirret urgjentisht në mbledhje nga ministri i kohës Manush Myftiu. “I sqarova arsyet përballë, përse refuzoja të shkoja me ekipin jashtë. Nëse kam unë probleme, apo kanë probleme njerëzit që unë kam propozuar, na shkarkoni nga detyra dhe na persekutooni më mirë, sesa të krijohen të tilla situata”, - ishte propozimi i Birçes në Ministri. Ministri i Mbrojtjes urdhëroi menjëherë që lista e Bejkush Birçes të miratohet dhe ata që ai ka propozuar të pajisen me vizë e të udhëtojnë jashtë. “Për shkak të afatit, vetëm Panajot Pano mbeti pa u pajisur me vizë dhe ne të tjerët, ashtu si edhe i tërë ekipi udhëtuam më tej jashtë”, - shprehet Birçe. Ishte gati një triumf guximi i tij heroik, por megjithatë, kundërshtarët e tij asnjëherë nuk do ta linin të qetë. Në fund të sezonit ’84, “Partizani” rivalizonte me “Vllazninë” e Shkodrës, për titullin kampion. “Partizanit” i duhej fitorja në Kavajë, ndaj “Besës”, pavarësisht rezultatit të “Vllaznisë” në Berat. Ekipi grumbullohet para një ndeshjeje shumë të rëndësishme, e cila vlente gati sa i tërë kampionati...

“Në grumbullim, atë mbrëmje nuk u paraqitën 6 futbollistë të ‘Partizanit’. Ata ishin kthyer nga një ndeshje e Kombëtares, pra ishin lojtarët më të mirë të ekipit. Për këtë arsye, të nesërmen unë i pezullova. Shkova në Kavajë me pjesën tjetër të ekipit. U bë një ndeshje e jashtëzakonshme. “Besa”, edhe pse pa objektiva luajti si për finalen e Ligës së Kampionëve, dhe na ndali në barazim 1-1. Pas ndeshjes mësojmë se “Vllaznia” kishte fituar 2-1 në Berat.

Në autobus kuptuam se kishim humbur titullin kampion. Të gjithë e dinim se përveç zhgënjimit të tifozëve të shumë në Ministrinë e Mbrojtjes ishte bërë nami, por trajneri tashmë e dinte fundin e gjithçkaje të periudhës moniste dhe nuk i trembej syri për masat që sistemi diktonte.

E me gjithë peripecitë e kohës i madhi Birçe do të triumfonte falë punës dhe talentit të tij për sportin.

Birçe, një nga emrat më të mëdhenj të futbollit shqiptar, dha kontribut si lojtar dhe trajner i Kombëtares, ai do të kujtohet ndër breza për njeriun e mrekullueshëm, trajnerin model dhe sportistin shumë-dimensional.

Udhëtim të qetë në rrugëtimin e përhershëm profesor Birçe!

Samiti i NATO-s në Uashington, në 75-vjetorin e krijimit të Aleancës

Shtetet e Bashkuara pritën Samitin treditör të NATO-s, në Uashington, D.C., duke shënuar 75-vjetorin historik të Aleancës. Samiti i Uashingtonit mbledhi liderët e 32 vendeve aleatë të NATO-s, mes tyre i pranishëm ishte edhe Kryeministri i Shqipërisë, zoti Edi Rama, i shoqëruar nga kryetarja e Kuvendit, znj. Lindita Nikolla, ministri për Evropën dhe Punët e Jashtme, zoti Igli Hasani, ministri i Mbrojtjes zoti Niko Peleshi dhe shefi i Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura, gjeneralmajor Arben Kingji.

Samiti i Uashingtonit mbledhi 32 aleatët për të demonstruar forcën dhe unitetin e vazhdueshëm të Aleancës Transatlantike. Aleatët po forcojnë më tej mbështetjen e tyre kolektive për Ukrainën në këtë moment kritik për sigurinë transatlantike dhe rritjes së angazhimit të tyre në ardhmja e Ukrainës është në NATO. Duke u mbështetur në vendimet historike në Samitin e NATO-s 2023 në Vilnius, për të përshtatur NATO-n me sfidat e sotme të sigurisë, udhëheqësit aleatë në Uashington do të avancojnë zbatimin e planeve të reja të mbrojtjes të NATO-s, duke siguruar që aleatët të jenë të përgatitur për të penguar kërcënimet dhe për të mbrojtur çdo centimetër të territorit të NATO-s. Udhëheqësit partnerë të NATO-s, duke përfshirë Ukrainën, Australinë, Japoninë, Zelandën e Re, Republikën e Koresë dhe Bashkimin Evropian, u bashkuan me aleatët gjatë samitit për të çuar përpara përpjekjet kolektive për të forcuar paqen dhe sigurinë ndërkombëtare. Aleatët e NATO-s gjithashtu mirëpritën përzgjedhjen e Mark Rutte si Sekretarin e Përgjithshëm të ardhshëm të NATO-s dhe shprehën respektin dhe vlerësimin e tyre për dekadën e përkushtimit dhe shërbimit të Jens Stoltenberg ndaj Aleancës. Presidenti i SHBA-së Joe Biden i dha nderimin më të lartë civil të vendit Sekretarit të Përgjithshëm të NATO-s, Jens Stoltenberg në fjalimin e 75-vjetorit të aleancës, duke i dhuruar diplomatit norvegjez Medaljen Presidenciale të Lirisë në një ceremoni, që nisi samitin e NATO-s të kësaj jave. Temat kryesore të samitit ishin:

Një Aleancë më e fortë, e ringjallur dhe më e fuqishme

Udhëheqësit aleatë u takuan për herë të parë të 32 vendet, duke mirëpritur antëtarin e tyre më të re, Suedinë, në Aleancë. Nën udhëheqjen e Presidentit Biden, Finlanda dhe Suedia janë anëtarësuar në NATO. Të dy vendet janë aleatë shumë të aftë me ushtri të forta që ndajnë vlerat demokratike të Aleancës dhe do të forcojnë aftësitë e saj mbrojtëse. Shtetet e Bashkuara presin me padurim integrimin e tyre të mëtejshëm në strukturat komanduese të NATO-s.

Mbështetje për Ukrainën

Samiti i Uashingtonit do të forcojë marrëdhëniet e NATO-s me Ukrainën, ndërsa aleatët mbledhen për takimin e dytë të Këshillit NATO-Ukrainë në nivel liderësh. Presidenti ukrainas Zelenskyy u ul bashkë me liderët aleatë për të diskutuar mbështetjen e mëtejshme të Aleancës për Ukrainën në luftën e saj të vazhdueshme për të mbrojtur lirinë, sovranitetin dhe integritetin territorial të saj kundër agresionit rus. Aleatët shpallën masa të reja të rëndësishme të mbështetjes për Ukrainën që do ta afrojnë Ukrainën më pranë NATO-s, ndërsa do të vendosin themet për të forcuar aftësinë e Ukrainës për t'u mbrojtur kundër agresionit rus, tani dhe në të ardhmen. Aleatët gjithashtu ndërmorën hapa të prekshëm në Samit për të rritur rolin e NATO-s në ndërtimin e një force elastike ukrainase me një aftësi të besueshme të mbrojtjes dhe parandalimit, duke mbështetur gjithashtu reformat e vazhdueshme që përafrojnë më tej Ukrainën me standardet dhe vlerat e NATO-s. Në samit, aleatët shpallën hapa të rinj për të avancuar mbështetjen ushtarake, politike dhe financiare për Ukrainën. Këto elemente të marra së bashku me mbështetjen dypalëshe të aleatëve për Ukrainën, formojnë urën drejt anëtarësimit të ardhshëm të Ukrainës në NATO.

Ndihma dhe Trajnimi i Sigurisë i NATO-s për Ukrainën (NSATU) – NSATU do të koordinojë pajisjet, trajnimin dhe punën e zhvillimit të forcës për të mbështetur Ukrainën në rrugën e saj drejt ndërvëprimit të plotë me NATO-n. Një gjeneral me tre yje me bazë në Gjermani do të drejtojë përpjekjen, e cila do të kryhet në vendet aleate. Njëpërmjet punës së saj, NSATU do të ndihmojë Ukrainën të mbrohet kundër agresionit rus sot dhe të pengojë agresionin në të ardhmen.

Përfaqësuesi i Lartë i NATO-s në Kiev – Për të thelluar më tej marrëdhëniet institucionale të Ukrainës me NATO-n, Sekretari i Përgjithshëm ka vendosur të emërojë një përfaqësues të lartë civil në Kiev për të vepruar si një pikë qendrore për angazhimin e NATO-s me zyrtarët e lartë ukrainas.

Mbështetje financiare – Aleatët shpallën synimin e tyre për të siguruar një financim bazë minimal prej 40 miliardë euro brenda vitit të ardhshëm dhe për të siguruar nivele të qëndrueshme të asistencës për sigurinë për të mbizotëruar Ukrainën. Shtetet e Bashkuara e mbështesin këtë përpjekje, kontributet e SHBA-së në Ukrainë për këtë premtim do të vijnë nga fondet e përvetësuar tashmë nga Kongresi në suplementin e sigurisë kombëtare, të cilin Presidenti Biden e nënshkroi në prill.

Rritja e shpenzimeve të mbrojtjes dhe fuqizimi i bazës industriale të mbrojtjes

Aleanca po shpenzon më shumë se kurrë për prokurimet e reja kritike të mbrojtjes, si dhe kërkimin dhe zhvillimin. Tashmë njëzet e tre aleatë përmbushin ose tejkalojnë angazhimin e tyre për shpenzimet e mbrojtjes. Ky është përpërim i rëndësishëm që nga viti 2014, kur vetëm tre aleatë shpenzonin dy për qind të PBB-së për mbrojtjen. NATO e feston këtë rritje duke vënë në dukje se çdo aleat duhet të

këtë një plan për të përmbushur standardin dy për qind sa më shpejt të jetë e mundur.

Rritja e shpenzimeve të mbrojtjes duhet të shoqërohet me një bazë industriale të mbrojtjes transatlantike të forcuar për të siguruar që aleatët të jenë në gjendje të prodhojnë dhe mbështesin municionet e nevojshme vendimtare për betejën. Në Vilnius, aleatët miratuan një Plan Veprimi për Prodhimin e Mbrojtjes për të lidhur më mirë industrinë e mbrojtjes me planifikimin e mbrojtjes, për të lehtësuar më shumë prokurime të përbashkëta dhe për ta bërë më të lehtë për aleatët të marrin pajisjet që u nevojiten për të përmbushur objektivat dhe standardet e aftësive të NATO-s. Si rezultat i këtyre përpjekjeve, NATO ka rënë dakord për kontrata me vlerë 10 miliardë dollarë për prodhimin e armëve dhe municioneve për të rimbushur rezervat e Aleatëve. Në Samitin e Uashingtonit, aleatët ndërmorën hapa të mëtejshëm për të forcuar bashkëpunimin dhe për të rritur prodhimin industrial të mbrojtjes, duke përfshirë një zotim për të koordinuar planet kombëtare për të përmirësuar kapacitetin industrial, për të rritur standardizimin për të promovuar ndërvëprueshmërinë dhe këmbyeshmërinë.

Parandalimi dhe mbrojtja e modernizuar

NATO është një aleancë mbrojtëse. Qëllimi i tij kryesor është të parandalojë luftën, jo ta bëjë atë. Aleatët e bëjnë këtë duke e mbajtur të fortë mbrojtjen tonë. Udhëheqësit në Samitin e Uashingtonit ndërmorën hapa shtesë për të avancuar strukturën komanduese të modernizuar të NATO-s dhe për të vënë në praktikë gjeneratën e re të planeve të mbrojtjes të NATO-s, duke forcuar aftësitë parandaluese dhe mbrojtëse të Aleancës për të përballuar kërcënimet e së sotmes dhe të së ardhmes. Këto plane, të cilat mbulojnë territorin e NATO-s dhe përfshijnë të gjitha fushat, nga ajri, toka dhe deti, te kibernetika dhe hapësira, janë grupi i parë i planeve të mbrojtjes gjithëpërfshirëse që Aleanca ka zhvilluar që nga fundi i Luftës së Ftohtë. Aleanca ka përfunduar tashmë planin e plotë për modernizimin e sistemit të saj të mbrojtjes kolektive. Kjo përfshin një strukturë të përditësuar të forcës për të forcuar gatishmërinë dhe aftësinë e Aleancës për t'iu përgjigjur çdo skenari, dhe një shtysë objektive të bazuar në kushte për planifikimin dhe prokurimin e mbrojtjes së Aleatëve. NATO tani është në gjendje të lidhë forcat e Aleancës me gjeografi dhe detyra specifike, duke i dhënë fokus edhe më të mirë operacioneve, aktiviteteve dhe investimeve të Aleancës. Struktura e modernizuar e komandës që liderët do të avancojnë në Uashington do t'i transformojë selitë pasi të jenë të përshtatshme për kohë paqeje dhe operacione jashtë zonës, në seli të gatshme për të penguar çdo kërcënim dhe për të mbrojtur territorin aleat.

Forcimi i Partneriteteve Globale

Për të tretin vit radhazi, udhëheqësit e NATO-s ftuan Partnerët Indo-Paqësor Australinë, Japoninë, Zelandën e Re dhe Republikën e Koresë për të marrë pjesë në Samitin e NATO-s në nivelet më të larta. NATO dhe Partnerët Indo-Paqësor u takuan, së bashku me Bashkimin Evropian dhe Komisionin Evropian, për të diskutuar lidhjen në rritje midis sigurisë Euro-Atlantike dhe Indo-Paqësorit, duke përfshirë marrëdhëniet gjithnjë e më shqetësuese ushtarake dhe ekonomike midis Rusisë dhe Republikës Popullore Demokratike të Koresë dhe mbështetjen e Republikës Popullore të Kinës për bazën industriale të mbrojtjes ruse. Aleatët e NATO-s dhe këta partnerë diskutuan gjithashtu mbështetjen e tyre të përbashkët për Ukrainën, kontributet në rritje të Partnerëve Indo-Paqësor për sigurinë globale, sfidat transnacionale, duke përfshirë kibernetikën dhe dezinformimin që kapërcejnë kufijtë gjeografikë, dhe bashkëpunimin e vazhdueshëm për të ndërtuar qëndrueshmëri kolektive përballë sfidave globale. Aleatët e NATO-s dhe partnerët Indo-Paqësor do të thellojnë bashkëpunimin praktik dhe do të nisin katër projekte të reja flamurtare. Projektet do të fokusohen në 1) mbështetjen për Ukrainën; 2) rritja e bashkëpunimit për

mbrojtjen kibernetike; 3) shkëmbimi i informacionit për sfidat e paraqitura nga dezinformatat; dhe 4) angazhimi në inteligjencën artificiale përmes një grupi ekspertësh.

Rezistenca e forcuar

Aleatët në Samitin e Vilniusit miratuan objektivat e elasticitetit për të siguruar që Aleanca do të jetë më e përgatitur kundër çdo kërcënim apo rreziku. Udhëheqësit e NATO-s në Uashington do të bëjnë përpjekje të reja nga Aleanca për të rritur më tej qëndrueshmërinë kombëtare dhe kolektive, duke përfshirë mbështetjen për planet e reja të mbrojtjes së NATO-s, një angazhim për të ndërtuar ndërgjegjësimin dhe qëndrueshmërinë kolektive midis aleatëve dhe me partnerët, dhe një nivel të rritur të ambicies për bashkëpunim.

Mbrojtja kibernetike

Aleatët po përdorin NATO-n më shumë se kurrë si një platformë për të shkëmbyer informacione rreth kërcënimeve kibernetike në kohë reale, gjë që ndihmon në identifikimin e atyre që janë përgjegjës, zbutjen e kërcënimit dhe çon në përgjigjet e duhura. Për të penguar sulmet nga kundërshtarët, aleatët janë zotuar të sigurojnë informacionin e klasifikuar të NATO-s, duke përdorur vetëm shitës të besuar. Për herë të parë, partnerët të zgjedhur të NATO-s morën pjesë në Konferencën e Betimit të Mbrojtjes Kibernetike të NATO-s të këtij viti. Partnerët ndanë praktikat më të mira dhe mësimet e nxjerra në mbrojtjen e infrastrukturës kombëtare nga kërcënimet kibernetike. NATO po forcon aftësinë për të zbuluar, parandaluar dhe për t'iu përgjigjur aktiviteteve të dëmshme kibernetike si në sistemet e NATO-s ashtu edhe në të gjithë Aleancën. Në Uashington, aleatët shpallën krijimin e një qendre të re të integruar të mbrojtjes kibernetike që rrit ndërgjegjësimin e integruar të situatës dhe e pozicionon më mirë Aleancën për të identifikuar dhe trajtuar dobësitë kudo në Aleancë.

Avancimi i Agjendës së Grave, Paqes dhe Sigurisë përgjatë detyrave kryesore të NATO-s

Për të çuar më tej axhendën e Grave, Paqes dhe Sigurisë (WPS) përgjatë detyrave dhe misionëve kryesore të NATO-s, aleatët ndërmorën një rishikim të politikës së NATO-s, 2018 për të adresuar dhe ndërtuar mbi angazhimin afatgjatë të NATO-s ndaj WPS që do të shpallet në Samitin e Uashingtonit. Politika e përditësuar integron kërcënimet e reja të sigurisë, duke përfshirë dhunën me bazë gjinore të lehtësuar nga teknologjia dhe keqpërdorimin e teknologjive të reja dhe ato në zhvillim, sigurinë e klimës dhe dhunën seksuale të lidhur me konfliktin, dhe gjithashtu vë në dukje luftën e agresionit të Rusisë kundër Ukrainës dhe kërcënimet që ajo paraqet në mënyrë specifike për gratë në vijën e parë të konfliktit. Në Samitin e Uashingtonit, aleatët shpallën gjithashtu kontribute historike përmes Paketës Gjithëpërfshirëse të Asistencës (CAP) për të ofruar forca të blinduara të grave, çizme dhe uniforma për shërbimet e armatosura ukrainase për të çuar më tej mbështetjen jo-vdekjeprurëse të NATO-s për Ukrainën dhe angazhimin për mbështetjen e plotë të grave për pjesëmarrje të barabartë në mbrojtje dhe siguri. Kjo do të shënojë herën e parë që Aleatët kanë drejtuar burime përmes CAP për të avancuar objektivat e Grave, Paqes dhe Sigurisë.

Lufta kundër terrorizmit dhe adresimi i sfidave përtej krahut jugor të NATO-s

Koncepti Strategjik i NATO-s i vitit 2022 e identifikon terrorizmin si kërcënimin më të drejtpërdrejtë asimetrik të NATO-s. Aleatët në Vilnius përditësuan udhëzimet e NATO-s kundër terrorizmit për të siguruar që NATO po trajton kërcënimet e sotme terrorizmi. Për të kuptuar më mirë kërcënimet dhe sfidat që burojnë nga fqinjësia jugore e NATO-s, veçanërisht nga Lindja e Mesme, Afrika e Veriut dhe rajonet e Sahelit, aleatët do të vazhdojnë të rishikojnë kërcënimet dhe sfidat ekzistuese dhe ato në zhvillim. Për më tepër, familja e re e planeve të NATO-s siguron frenim, mbrojtje dhe gatishmëri për Aleancën për t'iu përgjigjur kësaj game të gjerë kërcënimesh në zhvillim.

Helikopteri i ri "Apache" i Ushtrisë Amerikane, "mund të shkatërrojë çdo gjë"

Që nga prezantimi i tij në vitet 1980, AH-64 "Apache" është bërë sinonim i fuqisë ajrore amerikane dhe mbetet një komponent thelbësor i arsenalit të ushtrisë amerikane dhe jo vetëm. Varianti më i fundit, AH-64E, krenohet me përmirësime të rëndësishme, duke përfshirë përditësimet e softuerit, sensorë të përmirësuar dhe avionikë të avancuar.

Përmirësimet e "Boeing" në veçoritë "Link 16" dhe inkorporimi i motorit "General Electric" T901 rrisin shpejtësinë dhe aftësitë e tij operacionale.

AH-64E mund të arrijë shpejtësi prej 155 milje/orë, ka një distancë prej 345 miljesh dhe një tavan operacional prej 6000 m. Me sistemet e avancuara të blerjes së objektivave, "Apache" mbetet një forcë e frikshme, e aftë për të vendosur armatim tradicional dhe armë energjie të drejtuar për të ardhmen. I pajisur me kundërmasa moderne, AH-64E është gati të mbetet një aset kyç në SHBA dhe forcat aleate edhe në vitet 2060.

AH-64E "Apache": Evolucioni i ardhshëm i helikopterit ikonik sulmues të Amerikës

Kur AH-64 "Apache" u prezantua në vitet 1980, askush nuk mund ta priste suksesin e tij. Dekada më vonë, "Apache" është sinonim i fuqisë ajrore amerikane. Në të vërtetë, ajo mbart pjesën më të madhe të trashëgimisë luftarake ajrore të Ushtrisë Amerikane.

Ndërsa "Apache" fillimisht u konceptua si një helikopter me shumë funksione, ai në thelb u bë një helikopter i fuqishëm sulmi.

Ky helikopter është aq i popullarizuar dhe i kudondodhur në teatrot luftarake anembanë globit saqë janë ndërtuar variante të shumta nga "Boeing". Përdoret gjithashtu nga ushtritë e aleatëve të shumtë.

Varianti më i fundit dhe i avancuar i "Apache" që vjen në internet është AH-64E. Modeli "E" i "Apache" i "Boeing-ut" hyri nën kontratë me ushtrinë amerikane në fund të vitit 2021. "E" do të "përfshijë përditësimet e softuerit dhe përmirësime në ndërfaqen e pilotit", sipas njoftimit zyrtar për shtyp të "Boeing".

"Boeing" po përmirëson atë që njihet si tiparet "Link 16"

të helikopterit të tyre "Apache". "Link 16" përshkruhet si një "arkitekturë e sistemeve të hapura që do të lejojë futjen e lehtë të teknologjisë më vonë". Me fjalë të tjera, "Boeing" po e bën modelin AH-64E të "Apache-it" të përmirësohet në mënyra që do të sigurojnë që ai të japë një kontribut të rëndësishëm dhe vdekjeprurës në fushat e betejës së sotme dhe të nesërme. Disa nga përmirësimet e tjera, kanë të bëjnë me një rrugë të optimizuar dhe aftësi të planifikimit të sulmit.

Disa përmirësime

Një veçori tjetër që Pentagoni po punon në variantin e ri të "Apache-it" është Motori i Përmirësuar i Turbinës së Ushtrisë i ndërtuar nga "General Electric Aerospace". Ky motor i ri T901, i shoqëruar me përmirësimet e sistemit të lëvizjes dhe rotorit të bishtit në "Apache-in" e ri, do ta shtyjë këtë 'zog' në rreth 155 milje në orë (jo keq për një avion me krahë rotor). Modeli "E" ka sensorë të përmirësuar si dhe paketa avionike.

AH-64E ka një tavan operacional prej rreth 6000 m dhe një distancë prej rreth 345 milje kur është plotësisht i ngarkuar.

Një zhvillim i mëtejshëm përmirëson sistemet e blerjes dhe përcaktimit të objektivit të "Apache-it", duke u dhënë pilotëve të këtyre 'zogjve' me dy ndenjese një mjet më të saktë dhe të besueshëm për identifikimin dhe gjurmimin e forcave armike - gjithashtu në distanca më të mëdha.

Disa elementë kryesorë të aftësive sulmuese të "Apache-it" mbeten në modelin "E". Sistemi i tij kryesor sulmues mbetet arma me zinxhir M230 30 mm, e cila mund të qëllojë deri në

625 fishekë në minutë. Ashtu si modelet e mëparshme, ky 'zog' mund të mbajë gjashtëmbëdhjetë raketa AGM-114 "Hellfire", këto raketa të drejtura me lazer janë shumë efektive kundër objektivave të blinduara. Dhe si "Apache-ët" e mëparshëm, AH-

64E mund të vendosë raketa "Hydra" 70 që mund të përdoren kundër objektivave të buta dhe të ngurtësuar.

Për të mbajtur ritmin me mjedisin gjeopolitik shumëpolar që Amerika po hyn, inxhinierët po përfshijnë aftësinë për të vendosur armë me energji të drejtuar (DEW) nga AH-64E. Ushtria amerikane ka luftuar për të zhvilluar DEW për vite me radhë. Përparimet, ndonëse janë të ngadalta, janë bërë, me shumë të tjera për t'u bërë. Prania e shtyllave të afta për të vendosur armë të tilla të avancuara duhet t'u tregojë vëzhguesve se amerikanët janë afër të kenë aftësi të besueshme dhe efektive DEW.

Asgjë si ajo

Për sa i përket mbrojtjes, "E" është e pajisur me kundërmasa moderne për t'u mbrojtur nga kërcënimet e armikut. Një grup i avancuar i luftës elektronike, duke përfshirë marrës paralajmërues të radarëve dhe kundërmasa infra të kuqe, ndihmon AH-64E të shmangë zbulimin dhe të mbrohet nga raketat që vijnë.

AH-64E "Apache" pritet të qëndrojë në shërbim për shumë vite në vijim. Me përmirësimet dhe përpjekjet e vazhdueshme për modernizim, aftësitë e helikopterit po përmirësohen vazhdimisht për të përmbushur nevojat në zhvillim të Ushtrisë dhe aleatëve të saj.

Në fakt, Ushtria projektonte që varianti "E" i helikopterit sulmues "Apache" do të mbetet një tipar kryesor i arsenalit të Ushtrisë së SHBA-ve deri në vitet 2060.

Heroi i Popullit Kajo Karafili, djaloshi 21- vjeçar, tmerri i okupatorit

Kajo Karafili ishte një nga luftëtarët besnikë të Babë Myslimit. Myslim Peza dhe Kajo Karafili u lidhën me besa-besë me njëri-tjetrin, luftuan me mish e me shpirt kundër pushtuesve të huaj dhe tradhtarëve të vendit. Kajo Karafili, me heroizmin e tij, u bë simbol i atentatorit të guximshëm për asgjësimin e spiunëve të rrezikshëm të vënë në shërbim të pushtuesve të huaj.

Ja disa fragmente të atentateve të suksesshme që ai kreu me shokët e çetës partizane të Myslim Pezës: Asgjësimi i Neki Starovës në Pogradec. Babë Myslimi, me iniciativën e tij, vendosi që aksionin e parë Kajo Karafili ta bënte duke asgjësuar Neki Bej Starovën, i cili kishte kryer disa krime në Shqipërinë e Mesme, në Shijak, ku kishte varur në litar patriotët Bajram Xhani nga Kavaja dhe Mustafa Tufën. Në Dibër kishte vranë Halit Lleshin, të atin e Haxhi Lleshit dhe në Skrapar ishte majmur me vjedhjet që kishte bërë. Duke qenë në pension, qëndronte në Pogradec. Për këtë aksion u ngarkuan Kajo Karafili dhe Sula i Nuzit, i cili ishte trim i zgjuar. Të dy trimat i zunë pritë Nekiut në qendër të Pogradecit dhe më 29 maj 1940, në orën 21:30, Kajani krejt i qetë i tha: “Je i dënuar si tradhtar!”. Pas fjalëve ai i dha gjashtë plumba në trup, duke e lënë në vend të vdekur.

Vrasja e Neki Starovës u dogji shumë italianëve, ashtu edhe spiunëve të tyre vendas. Pas atentatit, të dy shokët u larguan pa asnjë dëm nga Pogradeci. Formimi i çetës antifashiste nga Myslim Peza i shqetësoi mjaft spiunët dhe fashistët italianë. Më 13 janar 1941, Babë Myslimi urdhëroi Kajo Karafilin, Hamdi Grorin dhe Shaban Rexhën në një aksion, për të asgjësuar agjentin e fashizmit Ram Selimin, vrasja e të cilit e shqetësoi armikun, veçanërisht Shefqet Vërlacin, i cili e kishte mik agjentin e tij, Ram Selimin. Më 13 mars 1941, me urdhrin e Babë Myslimit, u shkëput nga çeta një njësit prej 7 vetash, i përbërë nga Kajo Karafili, Sadi Sinani, Sula i Nuzit etj., të cilët prenë shtyllat telefonike gjatë rrugës Ndroq-Tiranë dhe u qëllua një makinë ushtarake, ku u plagos për vdekje oficeri fashist Konti Kapelo. Kryerja me sukses dhe pa asnjë humbje, alarmoi fashistët dhe qeverinë kuislinge të Shefqet Vërlacit, që përgatitën sulmin për asgjësimin e Çetës së Pezës, më 16 mars 1941, por përsëri armiqtë dështuan. Më 22 qershor 1941, në Ramush të Vrapit, Babë Myslimi me shokë të çetës, u rrethua nga xhandarmëria fashiste, e cila ishte në numër 8-9 herë më e madhe se partizanët, por këtu, trimat që luftonin për liri, treguan trimëri të madhe dhe e çanë rrethimin nga lufta që bënë Kajo Karafili, Avdi Kasalli, Shaban Rexha, Babë Myslimi, Sul Ramushi etj., por u vra trimi Sula i Nuzit nga xhandarët. Xhandarmëria dhe milicia fashiste lanë 5 xhandarë të vranë, 3 të plagosur dhe më vonë u mor vesh se 60 xhandarë kishin dhënë dorëheqjen.

Me 8 maj 1943, Kajo Karafili, Nazmi Kaba dhe Maliq Muço vrasin kriminelin Dik Dukau, toger i kuesturës fashiste dhe bashkëpunëtorin e tij Shaziman Reçi. I gjithë populli i Kavajës dhe i Durrësit u gëzuan pa masë kur mësuan vrasjen e këtyre dy kriminelëve të rrezikshëm. Më 31 maj 1943, atentati kundër kriminelit Ramazan Bali. Ky i fundit ishte toger i milicisë fashiste dhe spiun i fashizmit. Ai njihej si organizues i masakrës që bënë fashistët në Pajon, Grecë, Pezë e Gror. Ky kishte lyer duart me gjakun e popullit, prandaj duhej zhdukur, duhej zhdukur menjëherë. Kajo Karafili dhe Pandi Nasho i zunë pritë dhe e vranë, së bashku me dy rojat e tij. Vrasja e Ramazan Balit në zemër të Tiranës u futi tmerrin spiunëve të tjerë dhe kjo qe një humbje e madhe për fashistët, të cilët nuk e ndjenin veten të sigurt në asnjë vend. Lufta e Lis-Patrosë, më 10 janar 1944. Trimi Kajo Karafili u doli në befasi gjermanëve. Këta nuk luajtën vendit, duke mos e ditur kush ishte. Kajua menjëherë mori torbën me bomba nga dora e një partizani dhe pa lajmëruar shokët, hodhi mbi armikun rreth 16 bomba. Të gjetur para kësaj befasie, gjermanët u llahtarisen dhe në rrëmujë e sipër u sprapsën. Disa prej tyre filluan dhe të qëllonin për vetëmbrojtje. Partizanët e dy çetave të udhëhequr nga komisari i tyre u sulën drejt vendit ku plasën bombat dhe i rrethuan gjermanët në formë gjysmë rrethi.

Vendi ku u ndodh armiku ishte shumë i vështirë. Partizanët, duke pasur pozicione të përshtatshme, vranë shumë prej tyre. Lufta u ndez e ashpër. Snajperët gjermanë mbas 10 minutash luftë, zunë vend dhe po qëllonin me shenjë. Komisari iu afrua Kajos dhe qëllonte me automatik mbi grumbullin gjerman. Këta u vunë para grykave të pushkëve, mitralozave dhe automatikëve të partizanëve. Në orën 01:00 të drekës, një plumb armik e qëllloi komandantin Kajo Karafili në ballë dhe e ndau nga shokët përgjithmonë. Partizanët nuk u demoralizuan nga kjo humbje e madhe, por e ashpërsuan edhe më shumë luftën kundër barbarëve gjermanë. Lufta vazhdoi deri në mbrëmje. Nga partizanët

mbetën të vranë edhe Mustafa Lleshi, komisar i kompanisë së dytë, Bajram Tusha, mitraljer dhe togëkomandant, Myrvete Peza, e fejuara e Kajo Karafilin. U plagosën rëndë Bet Troplini, nënkomandant i kompanisë së tretë dhe Isuf Troplini. Nga ana e gjermanëve u vranë e u plagosën mbi 100 vetë. Kajo Karafili është shpallur Hero i Popullit, ndërsa të tjerët kanë merituar Statusin e Dëshmorit të Atdheut.

Ndërkohë për të bindur popullin se ai kishte vdekur, forcat pushtuese u detyruan ta zhvarrosnin trimin e maleve dhe të vdekur i bënë xhiro në qytetin e Kavajës, pasi ai, edhe ashtu i vdekur, i ngjallte frikë e panik okupatorit.

FORCAT E ARMATOSURA KANË HAPUR REGJISTRIMET PËR:

→ *Ushtar / Detar aktiv*

afati: 26 gusht 2024

→ *Bursë për Përgatitjen e Oficerit të Ri në Akademinë e Forcave të Armatosura*

afati: 29 gusht 2024

→ *Bursa në Akademitë Ushtarake të Turqisë*

afati: 15 Korrik 2024

→ *Bursa në Akademitë Ushtarake të Greqisë*

afati: 19 Korrik 2024

Mënyra e aplikimit:

Qendra Personel Rekrutimit

www.mod.gov.al/rekrutim

e-mail: info.afa@aaf.mil.al

Adresa: Ruga e Dibrës, Tiranë (në mjediset e garnizonit "Skënderbej")

Telefon: +355683404896